

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

”We don’t want die here”

En kvalitativ innehållsanalys av SVTs
liverapportering av flyktingkrisen 2015

Frida Asp
Anna Löf
Alexander Mellgren

Examensarbete/kandidatuppsats, 15 hp
i medie- och kommunikationsvetenskap C

MKV-programmet
Höstterminen 2015

Handledare:
Ernesto Abalo

Examinator:
Maria Mattus

SAMMANFATTNING

Författare: Frida Asp
Anna Lööf
Alexander Mellgren
Rubrik: "We don't want die here"
Underrubrik: En kvalitativ innehållsanalys av SVTs liverapportering av flyktingkrisen 2015
Språk: Svenska

Antal sidor: 55

När ett foto på en död flyktingpojke som spolats upp på en strand uppdagades i media kallades det för "ett foto som tystade världen". Detta gav uppkomst till en mediestorm och vår tids största flyktingkris fick stor uppmärksamhet. SVT bestämde sig för att göra en egen satsning för att sprida kunskap om vad som pågick i Europa den tidiga hösten 2015. De skickade journalister till utsatta områden i Europa och upprättade ett liveflöde för direktuppdatering med hjälp av bilder och text. I denna studie har vi gjort en kvalitativ innehållsanalys för att undersöka hur liveflödet har medierats och vilka strategier journalisterna har använt sig av. Vi har arbetat fram en egen analysmetod utifrån vilka medietyper vi kunde se i vårt material – SVTs liveflöde. Vi har sedan analyserat vårt resultat utifrån Lili Chouliarakis egenmyntade begrepp gällande strategier som journalister kan använda sig av för att mediera ett budskap.

Resultatet blev att journalisterna använde sig av olika strategier i liveflödet. Den mest framträdande strategin var talhandlingen informera eftersom de hela tiden informerade om vad som pågick. Dessutom förekom en del re-mediering, som handlar om att journalisterna använde andra källor i sin rapportering. Resultatet av studien visade att temat osäker och farlig flykt var det mest framkommande temat i hela liveflödet.

Sökord: flyktingkris, SVT, kvalitativ innehållsanalys, Chouliaraki, mediering, onlinejournalistik, konvergerande journalistik

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication
Box 1026, SE-551 11 Jönköping, Sweden
+46 (0)36 101000

Bachelor thesis, 15 credits
Course: Media and Communication Studies C
Programme: Media and Communication Studies
Term: Autumn 2015

ABSTRACT

Writer(s): Frida Asp
Anna Lööf
Alexander Mellgren
Title: "We don't want die here"
Subtitle: A qualitative content analysis of SVT's live reporting of the refugee crisis 2015
Language: Swedish

Pages: 55

When a photo of a dead boy washed up on a beach came to light I was called "a photo that silenced the world". This became the start of a media storm where our time's biggest refugee crisis came to awareness. SVT decided to make an effort to bring attention on what was happening in Europe early autumn of 2015. They sent journalists to afflicted areas and created a live stream where they posted text and pictures. In this study we have conducted a quality content analysis to see how the livestream is mediated and what strategies the journalists have used. We have created our own analysis method from which media types we could see on the livestream. We then analysed our result with the help of Lili Chouliaraki's theory of how journalists can use certain strategies to mediate a message.

The result of the study showed that the journalists use different strategies in their reports. The most appearing strategy was the speech act inform since the journalists were updating live on events. Re-mediation was a recurring form of mediation. In the result we could see that the theme uncertain and dangerous flight was the most apparent.

Keywords: Refugee crisis, Swedish Television, content analysis, Chouliaraki, mediation, online journalism, convergent journalism

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.1.1 Flyktingkrisen	7
1.1.2 Sveriges Television	8
1.1.3 Public Service	9
1.1.4 Onlinejournalistik	10
2. Syfte och frågeställningar	11
2.1 Frågeställningar	11
3. Tidigare forskning.....	12
3.1 Journalistik på internet	12
3.2 Konvergent journalistik.....	14
3.3 Igenkänning.....	17
3.4 Sammanfattning av tidigare forskning.....	17
4. Teoretiskt ramverk.....	18
4.1 Medialisering.....	18
4.2 Mediekonvergens.....	18
4.3 Konvergent journalistik.....	19
4.4 Igenkänningsprocess.....	20
4.5 De-centrering och aktörer	21
4.6 Mediering.....	21
4.7 Talhandlingar.....	22
4.8 Manifest och latent innehåll	23
5. Metod och material	24
5.1 Material	24
5.1.1 SVTs liveflöde	24
5.2 Metod	25
5.2.1 Kvalitativ innehållsanalys	25
5.3 Urval och avgränsning.....	26
5.4 Validitet och tillförlitlighet	26
5.5 Analysmodeller	27
5.5.1 Analysschema för textinlägg	27
5.5.2 Analysschema för bilder	27
5.5.3 Analysschema för länkar	28
6. Analys och resultatredovisning	29

6.1 Syftet med liveflödet	29
6.2 Teman	29
6.2.1 Tema Farlig och osäker flykt	30
6.2.1.1 Igenkänning	33
6.2.1.2 De-centrering	33
6.2.1.3 Talhandlingar	34
6.2.1.4 Mediering	34
6.2.2 Tema Offer	35
6.2.2.1 Igenkänning	36
6.2.2.2 De-centrering	36
6.2.2.3 Talhandlingar	36
6.2.2.4 Mediering	36
6.2.3 Tema Samhällspåverkan	37
6.2.3.1 Igenkänning	40
6.2.3.2 De-centrering	41
6.2.3.3 Talhandlingar	42
6.2.3.4 Mediering	42
6.2.4 Tema Offer	42
6.2.4.1 Igenkänning	43
6.2.4.2 De-centrering	43
6.2.4.3 Talhandlingar	43
6.2.4.4 Mediering	44
6.2.5 Tema Hopp och räddning	44
6.2.5.1 Igenkänning	45
6.2.5.2 De-centrering	45
6.2.5.3 Talhandlingar	45
6.2.5.4 Mediering	45
6.2.6 Tema Hjärte	45
6.2.6.1 Igenkänning	46
6.2.6.2 De-centrering	47
6.2.6.3 Talhandlingar	47
6.2.6.4 Mediering	47
6.2.7 Tema Främlingsfientlighet	47
6.2.7.1 Igenkänning	48
6.2.7.2 De-centrering	48
6.2.7.3 Talhandlingar	48

6.2.7.4 Mediering	49
7. Sammanfattning och slutsatser	50
7.1 Sammanfattning	50
7.2 Slutsatser	51
7.2.1 Vilka strategier har journalisterna använt sig av?	51
7.2.2 Hur har flyktingkrisen medierats på SVTs liveflöde?	52
8. Diskussion	54
9. Förslag på vidare forskning	56
10. Referenslista	57

1. Inledning

I september 2015 dök en bild upp på en liten pojke som spolats upp livlös på en strand utanför Turkiets kust. Detta blev startskottet på en medievåg som vällde över västvärlden där den pågående flyktingkrisen uppmärksammades. Sveriges Television gjorde en satsning där de belyste flyktingarnas tillvaro i världen. Under en dag kunde vi följa ett par journalister som fanns på plats i Ungern och Serbien för att följa flyktingarnas resa.

1.1 Bakgrund

I detta avsnitt beskrivs bakgrunden till flyktingkrisen 2015, läget i Europa, SVT som bolag och deras public service-uppdrag samt en förklaring av onlinejournalistik. Detta för oss vidare till uppsatsens syfte och frågeställningar.

1.1.1 Flyktingkrisen

Flyktingkrisen som pågick under 2015 i världen är den hittills största i vår historia. Människor flydde från sina hemländer i väst- och Östafrika, mellanöstern, Sydasien och Balkan. De allra flesta flydde till grannländer, men många tog sig vidare upp till Europa. Bara de första nio månaderna av 2015 beräknades mer än 464 000 flyktingar ha korsat Europas gränser. De flesta flyktingar som kom till Europa var från Syrien (Park, 2015).

Under 2011 bröt ett inbördeskrig ut i Syrien. Bland annat gjorde Syriens befolkning uppror mot den dåvarande regeringen vilket ledde till konflikter mellan flera parter (Furusjö, 2015). IS, som är en väpnad islamistisk grupp med kopplingar till al-Qaida, kom in i bilden. Islamiska Staten (IS) bildades i Irak 2006 då de och andra sunnimuslimska miliser slog sig samman (Hall, 2014). Det IS gjort under inbördeskriget var att de erövrade en stor del av Syrien och upprättade ett kalifat. I dagsläget (2015) befinner sig halva Syriens befolkning på flykt. De cirka fyra miljoner människor som har lyckats fly befinner sig i grannländerna Turkiet, Jordanien och Libanon. Två av dessa fyra miljoner är barn (Furusjö, 2015). I Västafrika har människor flytt både från Ebola epidemin och terroristgruppen Boko Haram. Boko Haram är liksom IS en islamistisk grupp som tagit upp kalifat i Nigeria. I Östafrika flydde folk från inbördeskonflikterna i bland annat Sudan och Eritrea (UNHCR, 2015).

Något som uppmärksammats i media var att flyktingarna haft svårt att på ett säkert sätt ta sig in i Europa. De har haft rätt till att söka asyl, men bara om de ansöker på plats i ett EU-land. Problemet blev att EU självmant byggt upp avspärrningar och barriärer för att hindra flyktingar att ta sig till Europa. Flyktingarna blev då tvingade att ta till illegala handlingar för

att ta sig in i Europa (Roxvall, 2015).

Många människor har förlorat sina liv i flykten till Europa, särskilt när de försökte ta sig över Medelhavet. Det som startade mediestormen om flyktingkrisen var en drunkningsolycka utanför Turkiet i april 2015 där en treårig pojke, Aylan Kurdi, miste sitt liv. Bilden började spridas på löpsedlar, nyheter och sociala medier (Roxvall, 2015).

Serbien har blivit en genomfartsled för flyktingar som kommit över Medelhavet och försökt ta sig längre norrut i Europa, men problem har uppstått för de som försökt korsa dessa gränser. Sveriges Television rapporterade den 25 augusti 2015 att rekordmånga flyktingar passerat gränsen mellan Serbien till Ungern. Ungefär 1 500 personer har passerat gränsen varje dag under augusti månad 2015 (Horvatovic, 2015).

Flyktingarna som flydde från krig och förtryck möttes av stora svårigheter att ta sig igenom landsgränserna i Europa. Ungern är exempelvis ett land som skapat lagar för att försvåra resmöjligheterna för flyktingarna. Exempelvis har Ungern införskaffat en lag som innebär att flyktingar som försöker ta sig igenom det stängsel som de satt upp riskerar tre års fängelse. Amnesty International (u.å.) berättar att Ungerns agerande var ett gensvar på EUs kaotiska växande flyktingkris. Detta var en ny situation för EU och de har inte haft beredskapen att hantera den.

Nya alternativ att resa vidare genom Europa har öppnats utmed gränsen mot Serbien. Ungern hävdade att detta inte är ungerskt territorium och hänvisade flyktingarna till Serbien. En stor del av flyktingarna fick direkt avslag på sina asylsökningar i Ungern, utan att få en individuell prövning av sina asylskäl. Ungern har även skapat en lag som medför att flyktingar som får avslag endast har tre dagar på sig att överklaga, vilket är näst intill omöjligt. Ytterligare en lag som Ungern skapat för att försvåra tillståndet för flyktingarna var att den som hjälper flyktingar och migranter att ta sig över gränsen kan få upp till fem års fängelsestraff.

SVTs liveflöde, som vi ska titta på i denna uppsats, har direktrapporteringar från både Ungern och Serbien, som var två av de mest turbulenta platserna för flyktingarna i Europa tidigare i höst då SVTs journalister var på plats.

1.1.2 Sveriges Television

Sveriges Television startades den 4 september 1956 efter ett riksdagsbeslut om införandet av television i Sverige (Sveriges Television, u.å.). SVT, eller Sveriges Television AB, startades inte förrän 1978 och är ett tv-bolag som ägs av Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB,

Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (Weibull, 2015). Det finansieras av radio- och TV-avgiften som folket betalar när man äger tv eller radio. SVT hade redan från början monopol på en kanal och genomslagskraften för televisionen var total. 1969 fick Sverige två kanaler, TV 2 som startade den 5 december (Sveriges Television, u.å.).

Till en början konkurrerade de två tv-kanalerna som fanns, TV 1 och TV 2, med varandra. Sedan 1993 samarbetar kanalerna med varandra, koordinerar programutbud och håller konkurrensen uppe mot andra tv-kanaler. 1987 bytte kanalerna namn till SVT 1 och SVT 2. SVT 1 har i uppdrag att visa mer breda program och SVT 2 ska visa mer specialiserade program (Weibull, 2015).

Sveriges Television har även en hemsida där flera program läggs upp, och vissa program visas exklusivt på webben svt.se och svtplay.se. Utbudet består av ca 50 % nyheter och fakta, ca 20 % sport och ca 30 % drama och nöje. SVT följer yttrandefrihetslagen, radio- och TV-lagen och ett sändningstillstånd som staten har fastställt. SVT har även i uppdrag att vara en public service-kanal (Sveriges Television, u.å.).

År 2000 organiserade SVT om nyhetsverksamheten och skapade en central nyhetsredaktion. Detta gjorde att tv-nyheterna nu fanns på webben för de som ville läsa eller se dem online. I och med detta skapades utrymme för delning och uppmärksamhet kring nyheter där tittarna själva kunde vara med och styra vilka nyheter de ville ta del av. Liverapportering vid stora händelser har också blivit ett viktigt och populärt verktyg för att skapa dialog med tittarna (Sveriges Television, u.å.).

1.1.3 Public Service

Public service syftar på ett icke-kommersiellt tv-bolag som på uppdrag av statsmakten har hand om radio- och TV-verksamhet. Detta bolag agerar inom vissa regler som syftar till att gynna allmänheten och att leverera ett varierat innehåll som speglar landets lagar och värderingar (NE, u.å.). Eftersom vi ska titta på en liverapportering från SVT som är ett public service-bolag påverkas innehållet av att de har vissa regler, riktlinjer och även att de har ett ansvar gentemot staten och befolkningen (Sveriges Television, u.å.). Public Service har sin uppkomst i två ledande organ, regeringen som beslutar om sändningstillståndet och ledningen i de olika public service-bolagen som bestämmer vad som ska sändas (Radiotjänst, u.å.).

Regeringen som beslutar om sändningstillståndet präglas av att verksamheten i public service ska vara oberoende från staten och andra ekonomiska intressen i samhället. Något

annat som är viktigt för public service är att företagen ska ta hänsyn till intressen som är av språkliga och etniska faktorer. Andra viktiga funktioner som public service ska tillhandahålla är bland annat att SVT och UR ska texta alla sina tv-program (Radiotjänst, u.å.).

1.1.4 Onlinejournalistik

Onlinejournalistik innebär att redaktionellt innehåll är distribuerat på internet i motsats till publicering i tryckta medier och radio. Begreppet onlinejournalist är ett yrkesbegrepp som inte är helt definierat än, men grunden i yrket följer fortfarande samma princip som för en journalist. Deras uppdrag är att informera om aktuella händelser (Franklin, 2013).

Inom onlinejournalistiken presenteras nyheter genom digitala medier, till exempel på internet. Onlinejournalistik kan ses som ett komplement till de traditionella medierna. Traditionella medier är nyheter i tryckt form, exempelvis dagstidningar och kvällstidningar, radio och television. Fördelen med onlinejournalistik är att nyhetskonsumenten kan kommentera och skapa dialog med journalisten och följa liveuppdateringar på nyhetsflöden och artiklar. Uppdateringar om nyhetshändelser kan också rapporteras direkt istället för att behöva vänta på en tryckt tidning. Med onlinejournalistik har journalister istället möjligheten att från alla ställen i världen publicera direktuppdateringar om händelser.

Utvecklingen av onlinejournalistik förändrar journalisters yrkesroll och kompetenskrav. De måste lära sig hur de skriver för de resurser som finns på internet och måste kunna anpassa både text, bild och utformning efter medierna på internet (Franklin, 2013).

2. Syfte och frågeställningar

Uppsatsen syftar till att se hur svenska journalister förmedlar information om flyktingkrisen på internet och specifikt i ett liveflöde. Vi valde att analysera ett liveflöde som SVT stod bakom. Vi tog fram en egen analysmetod som gav oss chansen att se denna typ av journalistik från ett nytt perspektiv och studera uppbyggnaden av den på ett sätt som inte gjorts förut.

Vi har gjort en kvalitativ innehållsanalys på SVTs liveflöde om flyktingkrisen 2015. Det intressanta i en kvalitativ innehållsanalys är att man både kan tolka det manifesta, vad som direkt uttrycks i texten, och det latenta innehållet, som indirekt uttrycks i texten. Vi ansåg att denna analysmetod var mest lämplig för att kunna utläsa liveflödets innebörd och svara på våra frågeställningar.

2.1 Frågeställningar

I vår undersökning har vi tittat på SVTs liveflöde och analyserat det utifrån Chouliarakis (2013) journalistiska strategier: igenkänning, talhandlingar och de-centrering. Vi har även tittat på medieringsformerna re-mediering, inter-mediering och trans-mediering. Dessa strategier förklaras vidare i avsnittet "Teoretiskt ramverk".

Våra frågeställningar syftar till att se hur SVTs journalister framställer flyktingkrisen och vilka journalistiska strategier de har använt sig av och vilka medieringsformer som kommer till uttryck på liveflödet den 3 september 2015. Våra frågeställningar är följande:

- Hur kommer våra utvalda strategier till uttryck i liveflödet?
- Hur har flyktingkrisen medierats på SVTs liveflöde?

3. Tidigare forskning

Vår tidigare forskning behandlar främst området journalistik och framförallt onlinejournalistik. Mängden forskning kring onlinejournalistik på liveflöden är bristande. Den enda forskningen som finns kring liverapportering är Chouliarakis (2013) studie som behandlar jordbävningen i Haiti och den Arabiska våren. Det finns däremot studier som berört onlinejournalistik användning på andra material. Forskningen kring onlinejournalistik är väldigt bred, det finns en uppsjö av olika typer av studier som fokuserat på olika perspektiv. Vi har gjort ett urval på de studier som vi känt varit relevanta för oss och som ligger till grund för vår fortsatta forskning. Bland annat har vi tidigare forskning från Lili Chouliaraki som myntat begreppen re-mediering, inter-mediering och trans-mediering som vi använde oss av för att se vilken typ av mediering som skedde i liveflödet. Artikeln där hon använde sig av dessa begrepp syftade till att undersöka den konvergenta journalistiken kring jordbävningen i Haiti och den Arabiska våren. Båda dessa händelser fick stor uppmärksamhet i media och Chouliaraki (2013) såg skillnader i hur människor målades upp av journalister och skillnader i aktörer. Hon ville reda ut de bakomliggande faktorerna som gjorde att händelserna förmedlades som de gjorde och hur utformningen av rapporteringen såg ut.

3.1 Journalistik på internet

Levi (2012) tar upp begreppet onlinejournalistik, som är ett viktigt begrepp för vår forskning. Levi menar att journalister skriver allt mer webbtexter på sociala medier och bloggar. Det har också blivit vanligare att allmänheten är med och bidrar till journalistinnehåll genom att skicka in videor, texter och bilder till nyhetsredaktionerna. Det gör att journalisternas roll har förändrats. Idag vill nyhetsredaktionerna se journalister som multijournalister, vilket betyder att journalisten ska ha kunskap i exempelvis fotoredigering, webbpublicering och rörlig bild (Levi, 2012). Levi skriver även om skillnaden mellan journalistiskt skrivande på tryckta medier och journalistiskt skrivande på onlinemedier, exempelvis nättidningar. Hans undersökningsresultat blev att journalistens roll på ett sätt blir mindre tydlig på nätet eftersom de ofta tar hjälp med material från allmänheten. Det sker också i papperstidningar, men där blir journalistens roll oftast tydligare eftersom materialet som är inhämtat bearbetas på ett annat sätt innan publicering. På internet kan en privatperson publicera bild och text i exempelvis ett kommentarsfält som inte granskas och godkänns av nyhetsredaktionen innan det publiceras (Levi, 2012).

Elainej Yuan (2013) tar också upp onlinejournalistik som begrepp i sin artikel. Hon säger att det finns journalister som fortfarande är kritiska till begreppet och dess giltighet. Trots detta

har de flesta journalister införlivat onlinejournalistik i deras vardagliga rutiner. En viktig aspekt som Yuan (2013) tar upp i sin artikel är att journalistik i onlinemiljöer fokuserar mer på användaren istället för journalisten. Internet gör det möjligt för mottagarna att kommunicera med journalisterna och publicera sina egna tankar och åsikter på nyhetsbloggar och andra medier. Det leder till en mer involverad mottagargrupp och är viktig eftersom de hjälper till att forma nyheten och vad som ska uppmärksammas i världen.

Yuan (2013) menar att eftersom publiken får ta allt större del av nyhetsflöden kan de påverka journalisternas makt om vad som ska bli nyheter. Publikens delaktighet leder till att allmänheten får se fler perspektiv på en nyhetshändelse. Metoden Yuan använder sig av i undersökningen är en diskursanalys, vilket är väsentligt även för vår forskning då det är en form av kvalitativ innehållsanalys. Slutligen berättar artikeln att denna nya konstruktionistiska syn på journalistiken ger stor möjlighet till ett nytt perspektiv för att studera journalistik och samhälle.

I en annan studie analyserar forskaren Steen Steensen (2011) begreppet onlinejournalistik och undersöker även attityder till multimedienyheter på nätet. I sin studie fann han att publikerna som läser textversioner av en rapportering får djupare förståelse för ämnet än de som tittar på multimedieversionen av samma rapportering. Resultatet av forskningen om multimedia i onlinejournalistik visar att multimedia är den minst utvecklade tillgången inom journalistik. Studien visar på en ökad användning av multimedia i nyhetsinslag under de senaste åren. Resultatet av studien blev att användandet av tekniken måste förbättras inom onlinejournalistik för att kunna uppnå maximal potential. SVTs satsning med ett liveflöde är en nyare form av kommunikation där både traditionell form av journalistik och teknik används. Tekniken utvecklar nya möjligheter för ny typ av journalistik (Steensen, 2011).

Ari Heinonen (1999), som är professor i journalistik, skrev en avhandling där han berörde internets effekt på journalistiken och journalistens yrke. Undersökningen studerade hur journalister inom de nya medierna, exempelvis nättidningar, begrundade journalistikens förändring. Heinonen klargör i avhandlingen att relationen mellan journalistik och teknologi är komplex och inte alltid självklar. Det är inte alltid teknologin som påverkar och formar journalistiken. Slutsatsen blev att journalistik och teknologi lever i samexistens med varandra och påverkar varandras utveckling.

I studien kunde Heinonen (1999) identifiera två tendenser inom journalistiken. Den ena tendensen benämner han vid den revolutionära och den andra för den evolutionära. Den revolutionära tendensen belyser att internet anger en avgörande epok i journalistikens historia. Från den evolutionära tendensens perspektiv har internet bidragit till stor

utveckling inom journalisternas arbete och yrkesroll (Heinonen, 1999).

Heinonen (1999) påpekar även i sin studie att internet och dess kommunikation har stora fördelar vad gäller den globala rapporteringen kring nyheter. Han menar bland annat att det inte finns någon anledning till att bevara den traditionella nyhetsrapporteringen och tryckt media när det finns internet. Studien är viktig för oss då den belyser internets roll inom journalistiken och dess inverkan på hur nyheter sprids globalt.

3.2 Konvergent journalistik

Konvergent journalistik innebär att fler individer, förutom journalister, bidrar med nyhetsmaterial. Till exempel när en civil person skickar in en bild från en händelse till en nyhetsredaktion. Det handlar även om när journalister använder sig av flera olika medietyper i sina rapporteringar (Chouliaraki, 2013). Detta går att koppla till onlinejournalistik som handlar om journalistik på internet, något som har fått stort genomslag de senaste tio åren tack vare exempelvis bloggar och sociala medier. Onlinenyheter kan spridas till sociala medier och bloggar, eller vice versa (Frykholm, 2015).

John Haile var den första att introducera begreppet konvergens år 1995 på sin tidningsredaktion på Orlando Sentinel. Han förklarade begreppet konvergens och att organisationskulturen och samarbete är de viktigaste aspekterna för hur man ska uppnå lyckad journalistik med flera medier (Quinn & Filak, 2005). Konvergent journalistik har sedan dess växt fram i många delar av världen och är en revolutionerande och evolutionär form som syftar till att förena samhällen och att göra människor delaktiga. Det är viktigt att alla journalister vet hur man skriver i olika typer av medier och hur man skriver på lämpligast sätt. Konvergens kan betyda olika saker från olika individers perspektiv. Det ser ut så för att begreppet har fått olika innebörder i olika länder och kulturer. Lagar som reglerar medieäggande och den digitala tekniken är också exempel på varför begreppet är mångtydigt (Quinn & Filak, 2005).

Lili Chouliaraki (2013) menar att publikens deltagande i media ska ske i processer om re-mediering, inter-mediering och trans-mediering. Dessa tre steg i processen ser annorlunda ut beroende på olika typer av händelser. Till exempel gav Arabiska våren stort utrymme till civila människor, medan myndigheter fick större utrymme i rapporteringen om jordbävningen på Haiti. Även utfallet skiljde sig åt mellan dessa händelser. Västvärlden började med olika typer av insamlingar för att hjälpa offren från jordbävningen, och utfallet från Arabiska våren blev ett starkare band till västvärlden. På vilket sätt en händelse är re-medierad, inter-medierad och trans-medierad är det som avgör hur folk uppfattar händelsen

och vilka konsekvenser den får. Att använda sig av en sådan struktur förändrar hierarkier och kan göra fler människor hörda (Chouliaraki, 2013).

Karlsson (2006) har skrivit en studie om konvergens och interaktion i nätbaserade medier. Han kommer fram till att konvergens och interaktion finns på nyhetssajter men att det finns ett stort gap mellan teori och praktik. Allt som oftast är det begränsad dialog mellan journalister och publiken på nätbaserade tidningar. Det som sker i form av dialog är endast läsarnas kommentarer på tidningsartiklarna. Karlsson (2006) konstaterar att vidare forskning är angelägen för att få fram ett svar på hur dialogen på nätbaserade medier kan förbättras. För att få kännedom om händelser runt om i världen vänder vi oss till journalistiken, och därmed blir journalistiken en auktoritet. Det som journalistiken rapporterar om ska vara korrekt och det är en grundförutsättning för journalistikens trovärdighet, men konsumenterna måste också vara delaktiga för att journalistiken ska bli demokratisk (Karlsson, 2006).

Deuze, Bruns och Neuberger (2007) gjorde en undersökning på hur nyhetswebsidor använde deltagande journalistik i form av multimedia, där fler röster blev hörda och händelser återberättades från andra länders nyhetswebsidor. De tittade på nyhetswebsidor från USA, Nederländerna, Tyskland och Australien och försökte hitta likheter och skillnader i deras struktur och rapportering. Websidorna var en blandning av kommersiella och icke-kommersiella aktörer och forskarna analyserade en tidningswebbsida från varje land och undersökte dess struktur, vem som hördes, vad som hördes och hur websidorna relaterade till varandra. Resultatet blev att de undersökta websidorna skiljde sig mycket åt när det kom till deltagande innehåll. De kom också fram till att användargenererat material inte kan användas på all media i alla lägen, utan lämpligheten för det varierar. Forskarna såg också att användargenererat material förekommer mest i "mjuka nyheter", det vill säga lättare nyheter med syftet att underhålla. De "hårda nyheterna", seriösa nyheter gällande politik till exempel, lämnas åt de professionella. I vårt fall är det hårda nyheter som rapporterades, men det förekom ändå användargenererat material i SVTs liveflöde som vi tittat på. Ett problem som Deuze, Bruns och Neuberger (2007) såg i undersökningen var att journalisterna hade svårt att balansera innehåll med kvalitet och att samtidigt uppmuntra till att få läsarna delaktiga. Läsarna ville vara delaktiga, men journalisterna hade svårt att släppa på sitt traditionella arbetssätt och gå mot en konvergent form av skrivande. En stor del av konvergent journalistik är att låta andra röster få höras, till exempel läsarnas. Därför är det viktigt att mer forskning görs på området för att vi ska komma fram till hur vi bäst kan utnyttja olika resurser och komma fram till hur deltagande journalistik bör användas.

Wilkinson, August och Fisher (2009) har i sin bok tittat på begreppen mediekonvergens och konvergent journalistik. De har främst tittat på innehållet i de texter de undersökt och försökt hitta de gemensamma, stabila nämnarna. Begreppet mediekonvergens var då i sitt tidiga utvecklingsstadium och var än så länge svårt att förhålla till traditionell, analog journalistik. Författarna menar att tiden för tryckt media är över. Eftersom digitala medier skapar nya möjligheter att göra flera röster hörda är mediekonvergens och konvergent journalistik något som måste studeras. Journalister och kommunikatörer måste lära sig hur meddelanden ska översättas till dessa nya onlinemedier (Wilkinson, August & Fisher, 2009).

Quinn (2005) däremot, tittade på konvergent journalistik från ett annat perspektiv, nämligen hur konvergent journalistik förändrat nyhetsrummet för journalister. Förändringen är inte bara teknologisk utan blir en ny kulturell process på arbetsplatsen som ifrågasätter journalistens professionella identitet. Alla nya medietyper ställer nya krav på journalisternas kunskap och yrke. Publiken har ändrat på sina vanor kring nyhetskonsumtion och hur de interagerar med nyheter. De vill att det ska vara enkelt, snabbt och bekvämt att konsumera nyheter, och journalisterna måste kunna tillgodose de behoven. Konvergens är ett nytt sätt att förmedla nyheter som ger publiken uppdateringar dygnet runt, i flera olika format och har möjlighet att nå ut till olika slags publik. Det ger större chans att nå ut till så många människor som möjligt. När olika nyhetsredaktioner ska gå ihop och samarbeta och försöka skapa en konvergens är det lättare om de delar samma värderingar, visioner och grundtankar redan från början. Samma gäller när publiken ska bli delaktig i nyhetsrapporteringen. Att bygga upp en stadig relation mellan aktörerna är viktigt (Quinn, 2005).

Perisin (2013) har tittat på när public service-bolaget Croatia Radio Television (HRT) år 2012 började integrera ett konvergent nyhetsrum i sitt arbete. Deras mål var att visa att public service inte bara är tv och radio, utan en stor samling av ny media som går samman och att nyheter inte bara handlar om kvantitet, utan också om att producera kvalitet. HRT använder sig inte bara av radio och tv utan publicerar även innehåll på sin hemsida. Denna internetpublicering var det första steget för HRT att använda sig av konvergent media.

Tv-bolaget gjorde en stor satsning och ändrade hela sin struktur och strategi kring sina arbetsrutiner och kommunikationsflöde för att uppnå en mer konvergent typ av journalistik. Styrelsen satte upp specifika mål, men tyvärr hade inte dessa uppnåtts berättade Perisin i sin undersökning. Journalisterna hade inte tagit till sig principerna kring konvergent journalistik och Perisin menade att för att konvergent nyhetsrapportering ska kunna uppnås måste även journalisterna ha god kommunikation sinsemellan och förstå principerna bakom multimedia-rapportering (Perisin 2013).

3.3 Igenkänning

I en studie av Dixon (2008) studeras och bekräftas medias påverkan på attityder i samhället. Studien visar även hur nyheter på internet har inverkan på individers attityder kring etniciteter och olika kulturer. Dixons studie belyser att denna påverkan på allmänheten bidrar till stereotyper. I ett avsnitt beskrivs media som en viktig influens när det gäller konstruktionerna mellan människor i samhället. Genom kategorisering har media makt att benämna ett "vi" mot ett "dem" (Brune, 2004). Resultatet av denna studie visade att media diskriminerar och skapar stereotyper i nyhetstexter. De olika teman som fanns i texten lyfter fram negativa konstruktioner av flyktingar. Detta är relevant för vår forskning då vi kommer att se hur flyktingar exempelvis citeras av svenska journalister på internet.

3.4 Sammanfattning av tidigare forskning

Den tidigare forskningen behandlar både onlinejournalistik och konvergerande journalistik. Dagens forskning kring onlinejournalistik fokuserar främst på journalisternas nya arbetsätt på internet och dess konsekvenser på samhället. I den konvergerande journalistiken nämns forskning kring privatpersoner och journalisters samspel på internet. Den nya formen av journalistik är deltagande där både icke-utbildade och utbildade sammanförs och skapar gemensamt innehåll. Forskningen lägger fokus på hur detta samspel fungerar och vilka konsekvenser det får. Forskningen kring igenkänning fokuserar på medias påverkan på attityder mellan folkgrupper i samhället.

Dagens forskning fokuserar inte på journalisters arbetsätt på liveflöden. Liveflöde är en form av både onlinejournalistik och konvergerande journalistik eftersom liveflöden endast existerar på nätet och där oftast ett samspel sker mellan journalister, privatpersoner och områdesexperter. Denna form av forskning finns inte idag och det anser vi är en lucka i forskningen kring journalistiken och dess strategier på ett liveflöde. Svensk forskning kring onlinejournalistik och konvergerande journalistik är bristande.

Vår studie hamnar i området journalistik och framförallt i onlinejournalistik. Vår uppsats behandlar onlinejournalistik, mediekonvergens, konvergerande journalistik och medialisering.

4. Teoretiskt ramverk

Här tar vi upp de teoretiska begrepp som är uppsatsens ramverk och som studien utgår från.

4.1 Medialisering

Medialisering är processen där medier blir en integrerad del av samhället. Begreppet uppkom under 1980-talet på grund av att journalistiska massmedier fick en större dominerande ställning och de politiska partiernas beroende av massmedier växte sig starkare för att nå ut i samhället. Begreppet har utvecklats till olika betydelser, men forskarna är överens om att medialisering handlar om hur vår verklighet förmedlas genom massmedier och hur vi uppfattar den medialiserade verkligheten (Pallas & Strannegård, 2010). I dagens samhälle får vi reda på världshändelser, samhällsinformation och nöjen genom medierna. Politiken har också blivit allt mer medialiserad eftersom politikerna ofta kommunicerar ut sina budskap via medier. Därför är medialisering ett viktigt begrepp för oss då flyktingkrisen förmedlas i första hand genom medier.

Med sociala mediers framväxt och användargenererat material har onlinemedier inkorporerats allt mer i människors vardagsliv. Det finns hemsidor och appar där människor kan dela med sig av sina privatliv och åsikter och dessa inlägg har möjligheten att spridas vidare online, eller delas som det benämns. Med hjälp av smartphones har vi möjlighet att ständigt vara uppkopplade mot internet och kan ta del av hela världens medier med bara några knapptryck. I och med detta har media större chans än någonsin att nå ut till masspubliker. Denna växande medialisering kan möjligtvis påverka människors beteenden och värderingar. Nu för tiden har vi även möjlighet att få in fler intryck från flera olika håll genom internet. Till exempel visas det många amerikanska program på tv här i Sverige och därför kan amerikanska värderingar som presenteras i dessa sammanhang spridas vidare till människor här i Sverige. Men dessa onlinemedier påverkar mer än människors privatliv. Det påverkar framförallt den professionella mediemarknaden. Journalister måste utforma nya sätt att arbeta och skriva anpassat för de nya medierna på internet. De måste också kunna anpassa sig efter en publik som har större tillgång till information än någonsin. Kraven har förändrats. Människor vill ha ständig uppdatering av nyhetshändelser och journalisterna måste vara kapabla till att tillgodose dessa krav (Fornäs & Kaun, 2011).

4.2 Mediekonvergens

Mediekonvergens är den praktiska delen där onlinejournalistik får sitt uttryck och där flera medieformer sluts samman. Exempel är när man använder mobilen för att se på film,

internet för att titta på tv och surfa på internet via tv:n. Mediekonvergens får sitt uttryck i medialiseringen som ovan nämnt handlar om medias integration i samhället där media får stor påverkan. Mediekonvergens handlar om när flera medieformer sluts samman. Därför kan man påstå att dessa två teorier går ihop (Dwyer, 2010).

Det primära i mediekonvergens är hur innehållet i medieformer reproduceras i och till andra medietyper. Till exempel när det görs en videorapportering baserat på en tryckt artikel. Internet är en bidragande faktor till att mediekonvergens har vuxit fram, eftersom det är en teknik där både text, bild, video och ljud kan publiceras på ett och samma ställe (Dwyer, 2010).

Vi vill titta på om eller hur mediekonvergens används i SVTs liveflöde om flyktingkrisen. Det finns flera olika sätt att publicera olika medieformer på ett och samma ställe. Exempelvis kan man använda videor till att sprida nyheter istället för att använda traditionella tidningsartiklar.

4.3 Konvergent journalistik

Konvergent journalistik är en framväxande form av journalistik som använder sig av bland annat mediekonvergens och kommer till uttryck i onlinejournalistik. Det kombinerar medietyper som exempelvis tryck, foto och video. Det handlar även om att flera nyhetsmedier refererar till varandra och att konsumenterna får vara med att bidra med innehåll.

Konvergerande journalistik kan ses bland olika nyhetssidor, exempelvis CNN och TV4, där de använder sig av olika medietyper och refererar till andra nyhetsbolag i sina rapporteringar. Många nyhetsbolag använder sig även av andrahandsinformation eftersom det är svårt att ha bevakning över hela världen. Därför återanvänder och återberättar nyhetsbolagen om andras rapporteringar (Quinn & Filak, 2005).

Konvergerande journalistik sätter större press på journalisterna då de måste kunna omvandla och anpassa texter till videor och bilder. Det ställs högre krav på deras kompetens inom tekniska hjälpmedel och datorprogram. Journalisterna måste även kunna anpassa sitt språk för de olika nya publiceringstyperna som finns. I liveflödet som vi undersöker skriver journalisterna endast korta inlägg på bara några få meningar, ibland bara en mening. Därför måste journalisterna kunna förmedla informationen i en sådan koncentrerad form att det passar på ett liveflöde. Det är numera möjligt för konsumenten att ta del av information och nyheter när de själva vill och inte när tidningarna väljer att publicera det, till exempel via hemsidor och play-tjänster (Quinn & Filak, 2005).

På SVTs liveflöde vill vi undersöka i vilken form konvergerande journalistik används, eller om det inte används alls. På flödet kan man se om journalisterna använder sig av både text, bild och video samt om de använder andra källor. Journalisterna måste ha större kompetens om de ska klara av att omvandla text till bild eller video och där kan det vara intressant att se hur de använder sig av konvergerande journalistik i liveflödet.

4.4 Igenkänningsprocess

I igenkänningsprocessen tillskriver journalisten en specifik identitet till sin publik som grupp och betecknar vilka som tillhör gruppen eller inte. Detta är en process för att lättare definiera sitt budskap efter mottagarna och skapa en djupare förståelse och en relation till dem (Chouliaraki, 2013).

Igenkännande är en del i människors grundläggande moral och tillhörighet. Denna process menar att vi som människor kan relatera mer till en händelse om vi kan känna igen oss i situationen eller om det sker geografiskt nära oss. Ofta handlar igenkänning om differentiering mellan västvärlden och resten av världen, där vi i väst känner igen oss med händelser som sker närmare oss (Chouliaraki, 2013).

I liveflödet skriver journalisterna sin text utifrån premissen om vem som är mottagaren och vem som är den drabbade. Vi i västvärlden tittar på resten av världen och distanserar oss från den. Det skapas en "vi"- och "dem"- känsla, eller med andra ord, närhetsprincipen.

Närhetsprincipen innebär att västvärlden sympatiserar och rapporterar mer kring händelser som sker geografiskt nära oss och när västlänningar blir drabbade. "Vi" tycker synd om oss själva (Chouliaraki 2013).

Journalister kan också använda sig av motsatsen till igenkänningsprocessen, att de skriver om främmande händelser som vi inte kan relatera till och detta ska leda till en chockfaktor. Det väcks därför en annan slags sympati där vi ser en händelse och känslorna kring den blir att vi inte kan sätta oss in i en sådan hemsk situation och därför väcks sympati till de drabbade. Effekten blir att "vi" tycker synd om "dem" (Brune 2004). För SVTs liveflöde är det viktigt att journalisterna kan ge en igenkänning till de som läser flödet, just för att skapa en mening hos läsarna. Precis som Chouliaraki (2013) nämner är det viktigt för att skapa en större förståelse hos mottagarna.

4.5 De-centrering och aktörer

En viktig del i konvergent journalistik är att journalister inkluderar fler människor i sina rapporter. Det är även viktigt att de redogör för redan existerande normer och hierarkier mellan västvärlden och resten av världen. Till exempel har västvärlden mer makt och inflytande än vissa andra delar av världen, exempelvis mellanöstern. De-centrerande journalistik syftar till att bryta dominerande normer och fördomar mellan olika folkgrupper och öppna gränser för starkare solidaritet mellan dessa. Det ska inte finnas ett "vi" och "dem", utan bara ett "vi" som innefattar hela mänskligheten (Chouliaraki 2013).

De-centrerande journalistik strävar efter att tv-bolagen och journalisterna inte ska vara den enda rösten utåt för världens nyhetsrapportering, utan att vanligt folk också ska vara delaktiga i rapporteringen. I och med detta skapas en ny deltagande kultur och en konvergens, alla får höras oavsett bakgrund. Fler perspektiv och tolkningar ska få plats i media. Denna slags journalistik försöker jämställa auktoriteter med vanliga människor. Det ska inte bara vara stora företag eller stormakter som får plats i media. De-centrerande journalistik handlar inte längre om att bara rapportera nyheter utan även att sammankoppla de drabbade med resten av världen. Journalistiken utvecklas från monolog till dialog och den blir världsomfattad och demokratiserad (Chouliaraki 2013).

Ett problem som fortfarande finns inom journalistiken är det symboliska avståndet mellan västvärlden och resten av världen. Det finns ett "vi" och "dem", men genom nyhetsrapportering som använder sig av de-centrering kan det istället skapas en solidaritet mellan människor från olika håll i världen men som aldrig egentligen kommer att träffas (Chouliaraki, 2013).

Vi vill titta på vilka aktörer som kommer till tals i SVTs liveflöde och vi vill även se om de-centrering förekommer som strategi och vilken effekt det i så fall ger. Genom att se vilka strategier journalisterna använder sig av kommer vi kunna dra en slutsats om de-centrering sker eller inte sker. När en slutsats sedan dras blir det lättare att se hur journalisterna använder sig av olika strategier och därmed hur liveflödet har blivit utformat.

4.6 Mediering

Mediering är förmedlandet av kunskap och information. Lili Chouliaraki (2013) har myntat de mer specifika begreppen re-mediering, inter-mediering och trans-mediering, som främst relaterar till live-bloggning och beskriver hur informationen förmedlas. Re-mediering innebär när ett stort mediebolag använder sig av flera olika källor i sina rapporter. Till exempel när SVT refererar till TT (Tidningarnas Telegrambyrå) och återberättar vad de har

rapporterat. Begreppet innefattar också att konsumenter eller privatpersoner får vara med och delta med innehåll, skriva insändare eller kommentera på nyheter som presenteras på hemsidor. På liveflödet är det intressant att se om journalisterna använder sig av re-mediering eftersom det visar om SVT använder sig av andra källor eller om de använder sig själva som källa. På vilket sätt de väljer att använda källor kan få konsekvenser för hur liveflödet tolkas.

Inter-mediering handlar om när ett meddelande sprids och diskuteras vidare. Nu för tiden kan en onlinenyhet enkelt spridas till andra hemsidor och sociala medier. De flesta onlinetidningar har även en medveten funktion där en läsare kan dela artikeln till sina sociala medier. På så sätt sprids meddelanden och diskuteras på andra forum än i ursprungsmediet. På liveflödet kan man se om inläggen har spridits och/eller diskuterats vidare.

Det sista begreppet, trans-mediering, handlar om förflyttning av ett meddelande från det symboliska till handling, alltså att folk agerar. Till exempel att man skänker pengar till följd av hemska tv-sändningar. Detta är vanligt förekommande i katastrofrapporteringar, då uppmanas konsumenterna att agera på något sätt och hjälpa de drabbade. Eftersom SVTs liveflöde handlar om en typ av katastrof är det intressant att se om trans-mediering sker hos mottagarna.

Dessa tre medieringsformer är exempel på när konvergent journalistik fungerar. Först använder nyhetsbolag varandra och nyttjar varandra för att få en bredare rapportering för att sedan få rapporteringen diskuterad och spridd genom konsumenterna. Därmed sker något som orsakar en förändring av läget, folk agerar och hjälper sina medmänniskor. Dock kan det ske en negativ aktion till följd av en nyhetsartikel, men då är det ett exempel på när medieringsformerna inte lyckas. Både mediering och konvergent journalistik syftar till positiva förändringar (Chouliaraki 2013). Hur till exempel ett liveflöde medieras är en form av konsekvens som uppstår från de journalistiska strategierna som har använts. Använder en journalist en viss typ av strategi får rapporteringen en viss typ av förmedling, eller mediering. Därför är det viktigt för en journalist att tänka på vilken strategi som han eller hon använder för att förmedlingen ska bli korrekt och generera önskat perspektiv.

4.7 Talhandlingar

I sin studie pratar Chouliaraki (2013) om tre talhandlingar inom journalistiken. Hon studerar handlingar där journalisten informerar, diskuterar och bevittnar en händelse.

Journalistik handlar traditionellt om att sprida information om aktuella händelser som är av generellt intresse och viktiga för allmänheten. Den första talhandlingen innebär att

journalisten endast ska redogöra för fakta och ta bort sina egna åsikter i texten. Den andra talhandlingen handlar om när journalister skapar ett forum för olika åsikter där de kan mötas och diskuteras. Den tredje och sista talhandlingen innebär att journalisten till exempel visar medlidande för publiken och förmedlar det på ett sätt som talar till människors moral och driver oss till handling. Talhandlingarna i journalistiken har makten att få saker att hända. Massmedia fokuserar mest på att informera medan konvergent media också lägger fokus på diskussion och bevittning från både journalister och vanligt folk (Chouliaraki, 2013). Genom att skapa en konvergent journalistik kan vi föra samman våra existerande samhällen och talhandlingar kan bidra till att ge icke-västerländska en röst som hörs och skapa en vision om en världsstad (Chouliaraki, 2013). Problemet med nyhetsrapportering är att förmedlingen som kommer från journalisterna angående en händelse blir den enda giltiga versionen. Det exkluderar andra synsätt om vad som händer eller hur samhället ska vara. Journalistiska talhandlingar är även en typ av symbolisk makt. Denna symboliska makt förstärker en igenkänningsprocess, den outtalade vi-och-dem känslan och reproducerar de globala hierarkierna. För att bryta maktförhållandena och hierarkierna måste vi undersöka hur, vilka och vad som medieras (Chouliaraki, 2013).

4.8 Manifest och latent innehåll

Det finns två olika nivåer i den kvalitativa innehållsanalysen. Den ena är den manifesta deskriptiva nivån och den andra är den latent tolkande nivån. Den manifesta deskriptiva nivån handlar om det som direkt uttrycks i en text, det vill säga det som man direkt lägger märket till. Den latent tolkande nivån handlar om det som man uppfattar sägs i texten, det vill säga forskarens tolkning av texten. Denna nivå handlar om det man ser bortom det som direkt uttrycks i texten (Wirback, 2009).

5. Metod och material

I följande kapitel redogör vi för och diskuterar kring det metodologiska tillvägagångssätt som legat till grund för denna studie. Vi beskriver även hur vi gått till väga för att nå studiens syfte och besvara frågeställningarna samt vilket material vi använt.

5.1 Material

Vårt material består av en liverapportering kring flyktingkrisen där flera olika journalister uppdaterade med inlägg under den 3 september 2015.

5.1.1 SVTs liveflöde

Flyktingkrisen i Europa

60 miljoner i världen är på flykt, de allra flesta i sitt eget hemland, utanför Europa. Runt en miljon beräknas söka asyl i EU-länderna. SVT Nyheter rapporterar från flera länder i flyktingkrisens Europa och Mellanöstern.

Erik Grönlund svT®

Polisen lämnade stationen i Budapest

Polisen har nu utrymt järnvägsstationen i centrala Budapest. Förvirringen är total. Tusentals flyktingar har tagit sig in på stationen.

3 sep 2015 09:35

LÄS MER OM #FLYKT

- [En miljon på flykt i Europa](#)
- [OMTALADE BILDEN: Treårige Aylan drunknade när familjen försökte fly](#)
- [KRIGETS SYRIEN: "Verkar som att omvärlden inte bryr sig"](#)
- [HAN TOG SIG TILL EUROPA: Döden som följeslagare på flykt](#)
- [GRAFIK: Hit har fyra miljoner syrier flytt](#)

SÅ SÄNDER SVT

- 18.47: Dokumentär om människorna på flykt från krigets Syrien [SVT2 och SVT Play]
- 20.00: Rapport direkt från Turkiet, Ungern, Tyskland, Libanon och Serbien [SVT2 och SVT Play]
- 22.00: Panelsamtal om flyktingkrisen – migrationsminister Morgan Johansson (S) medverkar [SVT1 och SVT Play]
- 22.45: Dokumentären "Tillbaka till Lampedusa" [SVT1 och SVT Play]

Bild på SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]). (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

Vårt material som vi använt oss av i studien är SVTs liveflöde om flyktingkrisen den 3 september 2015. Liveflödet gick att se på SVTs hemsida:

<http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>. Där kunde man i realtid följa journalisternas porträttering av flyktingarna. Denna studie skrevs emellertid efter att liveflödet avslutats.

I början av september 2015 gjorde SVT en satsning för att lyfta fram den stora flyktingkrisen. De avsatte tv-tid för specialsändningar och dokumentärer om flyktingar. SVT samlade även ihop alla artiklar som de hade skrivit om flyktingkrisen i ett flöde och startade en

liverapportering på deras hemsida. SVT startade även hashtagen #flykt som spred sig vidare till sociala medier (Sveriges Television, 2015).

Torsdagen den 3 september 2015, klockan 9.35 publicerade SVT sitt första inlägg på liveflödet och fortsatte hela dagen fram till sista inlägget klockan 22.28. Rapporteringarna kom från Budapest, Belgrad och från SVTs anställda i Sverige. Flödet bestod av en blandning av bilder och texter direkt från Budapest och Belgrad, textuppdateringar med personliga åsikter och andra rapporteringar från SVT. De länkade även till artiklar och reportage som fanns internt på SVTs hemsida (Sveriges Television, 2015).

5.2 Metod

Den metod vi har utgått från är en kvalitativ innehållsanalys. Vi har själva arbetat fram ett analyschema anpassat efter vårt material.

5.2.1 Kvalitativ innehållsanalys

Kvalitativa innehållsanalysen passar bäst vid djupgående analyser, menar Bergström och Boreús (2005). Esiasson (2012) menar att man tar fram det väsentliga innehållet i en kvalitativ innehållsanalys genom noggrann läsning av textens delar, men även dess helhet och den kontext den ingår i. Innehållsanalysen kan fördelaktigt användas till att studera om rapporteringar är objektiva, sakliga eller opartiska (Bergström & Boreús 2005).

Hermeneutiken ligger till grund för den kvalitativa metoden och har uppstått i motsats till den kvantitativa metoden. Den kvalitativa metoden innebär att söka efter ett fenomenets innebörd och mening istället för att sortera insamlad data i olika enheter som den kvantitativa metoden går ut på. Det är irrelevant att dra generella slutsatser från en population inom den kvalitativa forskningen. Istället strävar metoden att klargöra ett fenomenets karaktär och egenskaper och ha ett förståelse och tolkande syfte (Lantz, 2007).

Det som utgör en kvalitativ undersökning är när forskaren försöker nå förståelse för en grupp människor eller en individ, hur de ser på den rådande situationen och sig själva. För att forskaren ska lyckas med sin kvalitativa forskning gäller det att närma sig individens sätt att se på världen och försöka göra deras sätt att tänka till sitt eget. Genom att tolka individernas verbala och sociala beteende kan det leda till målet att komma fram till en hermeneutisk teori över hur de undersökta individerna föreställer sig världen och hur de lever den (Hartman, 2001).

5.3 Urval och avgränsning

Vi valde att avgränsa till endast SVTs liveflöde eftersom vi ville se hur flyktingkatastrofen rapporterats från ett bolag som är public service styrt. Public service har ett uppdrag gentemot staten, de ska vara opartiska och syfta till att gynna allmänheten och leverera ett varierat innehåll som speglar landets lagar och värderingar (NE, u.å.). Med de riktlinjer som SVT och journalisterna måste förhålla sig till tror vi kan ha påverkat vårt resultat. Därför är det extra intressant att undersöka ett liveflöde som är publicerat på ett public service-företag eftersom flyktingkrisen både är en politiskt, humanitär och samhällsfråga.

Vi ansåg att det var nödvändigt att titta på alla inläggen på liveflödet när vi gjorde vår analys eftersom vi ville få en sådan bred bild som möjligt. Om vi istället valt ut att studera endast vissa inlägg skulle resultatet inte symbolisera hela flödet. Redan i början ville vi analysera hela SVTs liveflöde för att kunna läsa ut vilka strategier journalisterna använde sig av, hur liveflödet medierats och vilka teman som förekom. Dessa tre aspekter kunde blivit svåra att se i en helhet om vi haft ett begränsat urval av inläggen. Däremot valde vi att dela upp textinlägg, bildinlägg och länkinlägg när vi skulle analysera. Detta för att de olika medietyperna innehåller olika element och för att kunna se kopplande tendenser i de olika inläggen.

Gällande vårt teoretiska urval utgick vi från den tidigare forskning vi hittade och tittade på vilka journalistiska strategier som var applicerbara på vårt material. Vi hittade Chouliarakis (2013) artikel som behandlade journalisters liverapportering från jordbävningen i Haiti och Arabiska våren. Eftersom detta var krissituationer och liverapportering kände vi att Chouliarakis begrepp var applicerbara på SVTs liveflöde.

5.4 Validitet och tillförlitlighet

Analysen har gjorts enligt de analyscheman vi skapat. Analyschemana utvecklades av frågor som kunde besvara uppsatsens syfte och frågeställningar. Analysdelen "teman" var något som vi själva konstruerat och därför kan vi inte garantera att andra som analyserar materialet får samma teman som vi. Det empiriska materialet som vi använt oss av har vi bearbetat på ett konsekvent sätt och vi har motiverat våra val under studiens gång.

Studiens tillförlitlighet är svårbedömd på grund av att vi valt en kvalitativ ansats. Tolkning av teman blir för oss en subjektiv bedömning. Det gör att vi är medvetna om att vår tolkning inte behöver bli samma som för någon annan eftersom vår tolkning påverkas av bland annat vår kulturella bakgrund. Vi har dock gjort vårt yttersta för att vara objektiva i vår tolkning. Dessutom har vi utgått från teorier som backat upp vår analysförmåga och tillförlitlighet.

5.5 Analyssmodeller

I vår uppsats har vi gjort en kvalitativ innehållsanalys där vi undersökte liveflödet om flyktingkrisen på SVT under den tredje september 2015. En kvalitativ innehållsanalys innebär att man tar fram det väsentliga innehållet genom noggrann läsning av textens delar, men även dess helhet och den kontext den ingår i. För vår analys passar den kvalitativa innehållsanalysen bäst eftersom man både kan se det latent och det manifesta innehållet. Det gör att analysen kan bli mer djupgående och få fram detaljer som svarar på syftet och frågeställningarna. Den kvalitativa innehållsanalysen ger även möjlighet till läsning mellan raderna (Fejes & Thornberg, 2015).

Först började vi med att urskilja vilka olika medietyper det fanns i flödet. Sedan gjorde vi tre olika analysmodeller, en för texter, en för bilder och en för länkar. Detta gjorde vi för att tydliggöra de olika medietyperna och få ett säkert resultat. Alla slag av medietyper är olika och därför är det viktigt att skilja dem åt.

5.5.1 Analysschema för textinlägg

Vid analysen av texterna valde vi att utforma en egen analysmodell eftersom det inte fanns någon existerande modell för hur ett liveflöde bör analyseras. När vi tittade på vilka teman de olika texterna hade försökte vi läsa mellan raderna och se bortom orden för att förstå vilket budskap som fanns bakom, det latent innehåll. Efter det kopplade vi temana till de teoretiska begrepp vi utgått från. Det första var igenkänningsprocess. Kunde vi relatera till texten? Gällande de-centrering och aktörer tittade vi först på vem som skrev och sedan vem det berättades om. Vi tittade även på om det var män, kvinnor eller barn som hördes. Talhandlingar utläste vi genom att se om journalisterna informerades om händelsen, diskuterade eller bevittnade den. Slutligen tittade vi på medieringsformerna re-mediering, inter-mediering och trans-mediering.

5.5.2 Analysschema för bilder

När vi gjorde analysen av bilderna tittade vi på motiv, uttryck, bildtext och teman. Det var viktigt att utläsa motiv och uttryck i bilderna eftersom bilder ofta förmedlar mycket mer än text. Även bildtexter var viktigt att titta på eftersom bildtext och bild hör samman men inte nödvändigtvis behöver komplettera varandra. När vi tittade på bildernas motiv var vi noga med att bara titta på bilden och inte utläsa dess innebörd. Uttryck fick vi fram genom att se vilken slags känsla bilden förmedlade. Teman utläste vi på samma sätt som för texterna, om bilden var en typisk krigsbild, sorgsen bild eller något annat. Vi gjorde även likadant gällande kopplingen till teori som vi gjorde på textinläggen.

5.5.3 Analysschema för länkar

Det tredje steget var att titta på länkarna som fanns på flödet. Även där tittade vi på teman, aktörer, talhandlingar och motiv. Teman framkom på samma sätt som för texterna och bilderna. Vi försökte få fram en samlad bild av länkarnas typiska teman. När vi tittade på aktörer handlade det om vem som publicerade länken, vem som skrev och vem det berättades om. Talhandlingar utläste vi genom att se om journalisten informerade, bevittnade eller diskuterade i inlägget. När vi tittade på motiv handlade det om att se vad bilden föreställde och dess uttryck. Temat bestämde vi av bilden och bildtexten tillsammans. Slutligen tittade vi på den teoretiska kopplingen.

6. Analys och resultatredovisning

I detta kapitel följer den analys och det resultat vi fått fram genom studien av flyktingkrisen på SVTs liveflödet den 3 september 2015.

6.1 Syftet med liveflödet

SVTs projektledare gick ut med att deras syfte med satsningen #flykt, som liveflödet var en del av, var att öka förståelsen för vad som hände i världen och främst vad som hände med flyktingströmmen som var den största i Europas historia (Grönlund, 3 sep 2015, kl. 09.49). Överlag kunde vi tolka att liveflödets mening var att upplysa framförallt Sveriges befolkning om den pågående krisen, eftersom liveflödet skrevs på svenska. Eftersom det överlag var flyktingarna själva som kom till tals tolkar vi det som att SVT ville att läsarna skulle höra direkt från de människor som var på flykt.

6.2 Teman

För att lättare se journalisternas strategier valde vi att dela upp inläggens olika medietyper i sju olika teman. Temana som framkom i liveflödet var följande: Farlig och osäker flykt, Offer, Samhällspåverkan, Konflikt, Hopp och räddning, Hjalte och Främlingsfientlighet. Vi kom fram till temana genom att studera liveflödets inlägg var för sig och se hur varje enskilda inlägg kunde passa in i en helhet. För att komma fram till det var vi tvungna att ställa frågor till inläggen - vilken känsla uppfattar vi? Vad sägs i texten? Vilket budskap förmedlar texttypen? Genom att ställa dessa frågor till inläggen framkom temat lättare.

6.2.1 Tema Farlig och osäker flykt

Bild på SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

Det mest framträdande temat som förekom i hela liveflödet handlade om flyktingarnas farliga och osäkra resa från Syrien till Europa. Journalisterna följde med flyktingarna på deras resa och intervjuade dem angående flykten, deras upplevelser och känslor. Ett exempel från liveflödet: *“Under morgonen blev situationen till slut ohållbar med människor som vill komma in på stationen...”* (Grönlund, 2015, kl. 09.53). I det här citatet beskrivs det hur det såg ut på Budapests tågstation, att situationen urartat och att säkerheten för flyktingarna minskat eftersom väldigt många människor befann sig på tågstationen och samtidigt försökte tränga sig på de tåg som kom. Folk, främst barn, riskerade att bli klämda eller trampade på i trängseln och desperationen att komma på transporterna som kunde ta dem någonstans där de kunde nå trygghet. Vi kunde se ett mönster i journalisternas val av motiv för sina bilder som de publicerade på liveflödet. De flesta bilder föreställde folkmassor på dessa tågstationer eller människor vid bussar som trängdes för att komma ombord eller väntade på att få åka vidare. Fotona visade mycket kaos och förvirring som omgav flykten och resvägen.

Det fanns fler exempel som visade på hur farlig flykten var. Vi fick höra från flera olika flyktingar att båtresan de gjorde över Medelhavet var riktigt farlig och kostade människor sina ägodelar och till och med sina liv. När de väl hade tagit sig över havet till Europa var

flyktingarna fortfarande inte trygga. Flyktingarna som SVT pratade med hade ingenstans att bo och fick därför sova direkt på marken utomhus och stod ut med både kyla och risken för olika slags övergrepp. Det skrevs ett textinlägg av SVTs journalist Anna Svensson, som var på plats i Belgrad, att det förelåg någon fara när flyktingarna skulle korsa en landsgräns. Vad faran var eller vilken landsgräns de skulle korsa framkom inte, men något var så pass farligt att flyktingarna tvingades vända om.

I många inlägg skrev journalisterna att polis och vakter fick lugna ner flyktingarna och skapa ordning. Samma tema framkom även i bildinläggen. Bilderna var inte positiva utan visade smutsiga och kaotiska miljöer på till exempel tågstationer eller i parker där flyktingarna övernattade. Tågstationerna var överbefolkade och folk trängdes för att få plats på perrongerna.

Journalisterna visade upp de temporära tältlägren som flyktingarna byggt upp och hur middag serverades på en filt på marken. På bilderna där vi fick se hur flyktingarna övernattade i parker låg smutsiga filtar och skräp utspritt och marken bestod av upptrampat gräs. I bakgrunden kunde vi se höghus som tydde på att den här parken låg inne i staden och alltså oskyddat. Bilderna och bildtexten visade tillsammans en helhet om hur situationen såg ut där och då i Budapest och Belgrad.

Temat farlig och osäker flykt fanns även närvarande bland länkarna. Där länkades det till artiklar om vad som hänt innan den 3 september, till exempel flykten över Medelhavet för andra flyktingar och vad som har väntat dem när de anlänt till Europa, vilket inte alltid har betytt att flykten varit över och att de kommit i säkerhet. Ett flertal artiklar berättade om Aylan, tre år, som drunknade på sin flykt. Där fick vi se exempel på vad flykten kunde kosta människor. Flykten var så pass farlig att människor dog och familjer splittrats.

Erik Grönlund svt

SVT Nyheter Kultur | "Ett foto som tystar världen"

3 sep 2015 12.09 Uppdaterad 3 sep 2015 12.14

[Dela inlägg](#)

Bild från SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

Motiven som journalisterna förmedlade i bilderna gav upprörda och ledsna känslor eftersom man såg vilken miserabel situation flyktingarna hade. Det var svårt att analysera uttryck i bilderna då människorna oftast fotades bakifrån i stora folkmassor. Bilderna som publicerades var inte heller av någon hög kvalitet och verkade inte ha redigerats gällande ljus och färgskala, vilket annars skulle kunnat bidra till att ge en viss typ av känsla.

Ett annat tecken på den farliga och osäkra flykten var två länkar som visade bilder på den avlidne pojken Aylan utanför Turkiets kust. På en av bilderna lyftes Aylans kropp upp i famnen på en man, och en annan bild där Aylan låg på stranden med en jacka över sig. Texten och bilden länkade vidare till en artikel som handlade om Aylans livsöde som han gick till mötes ute på Medelhavet. Detta var starka bilder som väckte starka känslor av sorg hos oss. Det berättades på sociala medier att det var dessa bilder på Aylan som var startskottet för uppmärksamheten kring flyktingkrisen. Här pratades och visades det inte bara hur farlig flykten var utan även konsekvenserna, hur flykten faktiskt kunde sluta.

Det skrevs också inlägg att många människor dog på flyktförsöken över Medelhavet. Följande var ett citat från en flykting som hette Abdullah: "– Alla hamnade i vattnet, kvinnor och

*barn. En kvinna skrek: Jag har lämnat krig, ska jag nu dö så här?! “ (A. Svensson, 3 sep 2015, kl. 17.08). Det beskrevs senare i inlägget att alla från den båten överlevde, men detta citat visade hur flyktingarna riskerade sina liv på resan. Ett annat exempel på hur flyktingarna fruktade att dö på sin flykt såg vi på en bild. Bilden föreställde en griffeltavla utanför Budapests tågstation där flyktingarna skrev olika meddelanden. Det fanns flera tackmeddelanden och stärkande ord. Men en mening stod ut från mängden – ”*We don’t want die here*”. Även i Europa, som skulle vara deras räddning, fruktar flyktingarna för sina liv. De som förlorat sina liv blir de offren som fått betala det allra högsta priset för att fly från krigen.*

6.2.1.1 Igenkänning

En trång, överbefolkad perrong är inget ovanligt för den som någon gång besökt en storstad och åkt tunnelbana vid rusningstider. Det som skiljer en sådan situation från den i Budapest är att för människorna som trängs där handlar det om deras liv och tillvaron om att de kanske inte kommer ombord på tågen eller bussarna. Tågen som rullar in på stationen uppges av journalisterna fyllas till bredden med folk, även om destinationen i många fall är oklar. Flyktingarna vet bara att de måste ta sig från Ungern. Fotona från tågstationen i Budapest kan lätt misstas för en vanlig eftermiddag på Stockholms centralstation. Därför kändes inte fotot främmande för oss när vi såg det. Det som gjorde fotot till att vi såg desperationen i människorna var för att vi visste kontexten och bildtexterna berättade för oss om vikten av att komma ombord. Fotot, eller fotona, visade igenkänning. Men kontexten gör att igenkänningen försvinner och sympati växer fram.

6.2.1.2 De-centrering

Flyktingarna uttryckte sig i texten som osäkra och rädda inför den långa vägen genom Europa för att hitta en fristad. Flera flyktingar intervjuades och fick berätta om det som de varit med om gällande deras farliga och osäkra flykt. Det berättades om hur de riskerade livet för att korsa Medelhavet, hur de fick bo på gatan väl framme i Europa och att de aldrig vet vart de får stanna och söka uppehåll eller asyl. Det bidrog till en bättre förståelse för hur flyktingarna överlag hade det och berättelserna väckte sympati hos oss för flyktingarna. Att få höra citat direkt från flyktingarna, och framförallt få höra ett flertal olika historier, bidrog till de-centrering då privatpersoner inte var de enda som hördes. Vi fick ta del av en specifik aspekt av flyktingkrisen då vi var med på en del av deras resa som fortfarande var pågående, och vi fick höra om flyktingarnas bakgrund och vad som lett dem hit. Detta kan, enligt Chouliaraki (2013), leda till en starkare solidaritet mellan folkgrupper och minska det

symboliska avståndet mellan dem. Människorna som kom från krigen blir en del av Europa eftersom de måste uppehålla sig här så länge som konflikterna i deras hemländer pågår. Vi anser att det därför är viktigt att vi förstår deras situation, och liveflödet hjälper oss med det, eftersom journalisterna i detta fall använt sig av de-centrering.

6.2.1.3 Talhandlingar

Även om detta tema, farlig och osäker flykt, delvis innehåller känsloladdade inlägg skrev journalisterna främst på ett informerande sätt. Detta är en talhandling som är central för journalister och vi anser att eftersom SVT är ett public service-bolag är det särskilt viktigt för deras journalister att använda denna talhandling väl och neutralt informera om händelser för att läsaren ska få korrekt information utan värderingar. Från journalisternas håll förekom diskussion i inläggen väldigt sällan. Även om Anna Svensson och Niklas Svensson tätt följde flyktingarna på deras resa gav de aldrig sin egen åsikt om själva situationen utan använde endast talhandlingarna informera och bevittna. Bevittning sker i den form att journalisterna är på plats och skriver och fotar om vad de själva ser.

Journalisterna var med flyktingarna på tågstationerna där en del av deras osäkra resa skedde. Men journalisterna var endast med och bevittnade de relativt ofarliga delarna av resan. Läsarna av liveflödet fick till exempel inte se eller höra från någon journalist som befann sig i något krisdrabbat område eller på en flyktingbåt på Medelhavet. Ingen bevittning sker om vad flyktingarna varit med om innan de kom till Europa. Vi fick endast ta del av journalisternas återberättande.

6.2.1.4 Mediering

Det skedde ingen re-mediering eftersom SVT inte använde sig av andra källor eller andra nyheter i detta tema. De utgick från sig själv som enda källa och de tog ingen information från andra nyhetskanaler. Inter-mediering handlar om diskussion och det skedde i temat eftersom journalisten Anna Svensson tog ett citat från en kvinna som skrek. Vi vet även att en stor diskussion har förekommit kring den döda pojken Aylan på sociala medier. Om det skedde någon trans-mediering, alltså att inläggen som handlar om farlig och osäker flykt ledde till handling kan vi inte bestämma utifrån temat. Däremot vet vi att diskussioner och agerande har skett på grund av den döda pojken på sociala medier.

6.2.2 Tema Offer

Bild på SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

Offertemat var det tema som framkom mest i journalisten Anna Svenssons inlägg. Hon befann sig tillsammans med flyktingarna i Belgrad och följde med en bit på deras resa, främst en specifik familj. Svensson berättade mer utifrån sig själv än vad övriga journalister på liveflödet gjorde. Detta gjorde hon genomgående i sina inlägg och kan därför ses som ett medvetet val, eller en strategi, och effekten av detta är att texten känns mer personlig. Ett exempel på ett av Svenssons inlägg:

"De flesta i bussen sover, eller vilar i alla fall, nu. Många har inte sovit ordentligt på flera dagar berättar de för mig. Hussam och Dalal, som jag kom till bussen med är väldigt trötta, och det märks att i alla fall Dalal oroar sig för hur det ska bli när de kommer fram." (A. Svensson, 3 sep 2015, kl. 17.23).

Föregående citat är ett typiskt exempel på hur Anna Svensson skrev sina textinlägg på flödet. Förutom att hon skrev i första person har hon valt att berätta om något negativt med flykten. Flyktingarna led av sömnbrist och var oroliga. De framställdes som offer för omständigheter de inte kunde rå för.

6.2.2.1 Igenkänning

Journalisterna som skrev på liveflödet använde sig inte av igenkänningsprocessen för att beskriva flyktingarnas situation utan skrev istället en slags motsats där alla händelser skulle verka främmande och ovanliga. Journalisterna valde att publicera bilder, texter och länkar till artiklar på flödet som är långt från vår vardag här i Sverige. Vi tolkade det som att det meningen var att läsarna inte skulle känna igen sig och att de skulle se dessa extrema situationer och känna empati istället för sympati, att flyktingarna var offer för en ovanlig situation. Det är "vi", västlänningar, som ska tycka synd om "dem", flyktingarna. Många av inläggen var ändå objektiva och återgav bara information om vad som skedde i skrivande stund, till exempel att flyktingarna måste vänta på ett tåg. Där fanns inget "vi", men däremot ett "dem". Det är "dem" som drabbas, det är "dem" som lever i osäkerhet.

6.2.2.2 De-centrering

Att flyktingarna fick komma till tals i liveflödet bidrog till att vi som inte var på plats i Budapest och Belgrad fick en annan insyn i vad flyktingkrisen innebar för de drabbade. Även om det skrevs som ett "vi" och "dem", fick "vi" ändå höra personliga berättelser, händelser och känslor direkt från källan och inte bara en observation från en västerländsk journalist. På det sättet såg vi en del av de-centreringen som journalister kan använda sig av som strategi för att bygga en relation till sina läsare. Det var fortfarande journalisterna som valde ut vilka historier och citat som publicerades, och därför har de en påverkan på vilken stämning som hela liveflödet har.

6.2.2.3 Talhandlingar

Journalisten Anna Svensson var journalisten som framkom mest i temat offer. Hon använde sig av talhandlingen informera. Hon var den journalist som var med flyktingarna och följde deras resa. Den informationen hon gav var från hennes eget perspektiv av flyktingarnas resa. Ingen diskussion skedde eftersom hon endast berättade om vad som skedde. Däremot använde hon sig av talhandlingen bevitning eftersom hon var på plats. Svensson följde även med på en bussresa med en flyktingfamilj.

6.2.2.4 Mediering

I detta tema förekom ingen re-mediering eftersom inga andra källor eller nyheter användes i temat. SVT utgick från sin egen journalistkår och förmedlade information utifrån sig själva. Inter-mediering skedde inte här heller. I offertemat fanns ingen diskussion som annars skulle

förknippas med inter-mediering. Ingen trans-mediering skedde heller eftersom vi inte kan veta om texterna har lett till att någon faktiskt gör något. Vi kan bara anta att folk får sympati för flyktingarna och kanske skänker pengar till välgörenhetsorganisationer.

6.2.3 Tema Samhällspåverkan

Samhällspåverkan var ett tema som framkom i flödet och handlar om hur det europeiska samhället blir påverkat av flyktingkrisen. I detta tema ingår även politik och revolution eftersom dessa två begrepp har stor samhällspåverkan. Den påverkan som det har pratats mest om var hur européer kommer att påverkas av flyktingströmmen och tillkommande komplikationer.

Texterna, länkarna och bilderna i detta tema antyder även att vi som Europas befolkning blir påverkade i våra tankesätt till följd av flyktingkrisen. Denna flyktingkris var en ovanlighet och har inte drabbat Europa på ett liknande sätt förut. Därför är detta en fråga i ny, större skala att förhålla sig till. Följande är ett exempel från liveflödet:

– Det är mycket möjligt att den här typen av bilder får effekter på hur vi ser på den här flyktingsituationen. Men man ska komma ihåg att Europa i dag är mycket mer polariserat i den här frågan, än tidigare. Risken är ganska stor att man liksom inte riktigt kommer från ord till handling, säger Saam Kapadia.” (Grönlund, 3 sep 2015, kl. 09,59).

Ett exempel på dessa bilder som utstrålade starka känslor på liveflödet var bilderna på barn, speciellt en bild där ett barn blev indragen genom ett fönster till ett tåg och journalister flockades runt barnet för att få till en tilltalande pressbild till sin tidning.

Bild från SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [pingscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

Vi kunde se exempel på medias angelägenhet om att få till en känslös stark bild på flyktingarnas desperation som kunde väcka reaktioner. SVTs journalist som fångade både alla journalister och fotografer som fotade den här pojken fångade då en ännu starkare bild. Krocken mellan västvärlden och flyktingarna framkom tydligt. För flyktingarna handlade det om deras liv, deras tillvaro och trygghet och media såg på den här bilden ut att utnyttja situationen för att få till en bra bild.

Den största skillnaden mellan bilderna som journalisterna fotade på plats och bilderna som fanns i länkarna till artiklarna var att länkarnas bilder var mycket mer dramatiska och känsloladdade. Länkarna visade starkare bilder på till exempel en död pojke och en man som blev våldsamt omhändertagen av polis. Bilderna på Aylan, den döde pojken, har cirkulerat på flera medier, uppges det på liveflödet.

Vi som inte är flyktingar blir påverkade av de bilder som publicerats på flyktingarnas tillvaro. Det pratades mindre om vad för påverkan flyktingkrisen faktiskt fick för flyktingarnas tillvaro i Europa. På liveflödet pratades det inte heller om hur flyktingarna upplevde de bilder som skildrade deras liv eller hur Europa och dess kultur påverkade dem. Det pratades alltså om vilken samhällspåverkan som skedde för Europa och dess befolkning.

De som citerades i inläggen var främst flyktingar och majoriteten var män. Varför det nästan exklusivt var män som intervjuades var för att det övergripande var män som frivilligt ställde upp på intervjuer. Detta nämner Anna Svensson när hon svarade på en fråga från en privatperson om varför inga kvinnor citerades eller syntes på bilderna i liveflödet. Svensson svarade att kvinnorna inte ville vara med på foton och intervjuer. Det fanns även ett fåtal kvinnor och barn som också hördes eller omtalades. Det var främst Aylan som journalisterna skrev om och omtalade när det handlade om barn. Aylan var den lilla pojken som drunknade utanför Turkiets kust när han och hans familj var på flykt. Det fanns också en flicka som citerades i ett av inläggen av journalisten Anna Svensson. Hon intervjuades när hon stod och sålde pappersnäsdukar utanför ett hotell och flickan hade förklarat för Svensson att det var det enda sättet för henne att tjäna pengar till sig och sin familj. Valet av intervjupersoner var främst inte en strategi av journalisterna, utan en fråga om tillgänglighet och vilja att intervjuas och höras.

Under detta tema fanns även inlägg om politik. Dessa inlägg berörde ämnen som asylsökandeprocessen och citat och återberättande om vilka uttalanden politiker har gjort. Det var många politiker som citerades, vilket inte var konstigt eftersom många politiker var inblandade i flyktingkatastrofen. Politikerna som intervjuades gav sin syn på flyktingkatastrofen och pratade om vad landet kunde göra för dem. Att politiker var med i

liveflödet är bra eftersom det är viktigt att samhällets makthavare är med och diskuterar den stora frågan. I liveflödet skrevs det både om nationell och internationell politik. De politiska uttalanden vi fick ta del av var väldigt delade gällande attityden till flyktingkrisen. Vi fick höra en negativ inställning till flyktingarna från Ungerns premiärminister. Han ville inte ha flyktingar i landet och skyllde på EU, att det var deras fel att det blivit kaos i Europa. Andra politiker, till exempel Sveriges statsminister Stefan Löfven, gick ut med uttalanden att krisen ska lösas genom samarbete mellan länderna. Flera av bilderna porträtterade dessa politiker och makthavare. I vissa inlägg beskrevs de politiska ståndpunkterna i flyktingmottagandet, vilka länder som öppnade sina gränser och tog emot flyktingar och vilka länder som inte gjorde det. Till exempel ville Ungern stänga sina gränser för flyktingarna och de berättigade det genom att referera till EUs riktlinjer kring flyktingmottagande. På liveflödet skrevs följande:

“Tyskland och Frankrike har kommit överens om att EU bör införa bindande så kallade migrantkvoter för medlemsländerna. Detta meddelade den tyska förbundskanslern Angela Merkel under ett besök i Schweiz huvudstad Bern, rapporterar TT.” (Grönlund, 3 sep 2015, kl. 16.36).

Med migrantskvot innebär det att alla EU-länder måste ta emot ett visst antal flyktingar utefter sin ekonomiska förmåga. TT blev i föregående citat en aktör som det återberättades från och TT har möjlighet att få in rapporter från större delar av världen än vad SVT har möjlighet till (Tidningarnas Telegrambyrå, u.å.). Att rapporteringar från TT tas med i liveflödet öppnar upp för bredare de-centrering i och med att fler perspektiv hörs på liveflödet. Att flyktingarna fick komma till tals bidrar också till de-centrering genom att vi som inte var på plats i Budapest och Belgrad fick en annan insyn i vad flyktingkrisen innebar för de drabbade.

Privatpersoner skrev på liveflödet att det var dags att agera, att någon förändring måste ske. Som nämnt tidigare var flera politiker med i detta tema. Ett exempel var statsminister Stefan Löfven som citerades om sin syn på flyktingkrisen och att han ville göra allt för att lösa den. En bild på en demonstration utanför en tågstation visade också hur flyktingarna ville skapa förändring, att de ville lösa en bättre situation för sig själva än att bli nekade asyl och trygghet vart de än tog vägen.

Bild från SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

6.2.3.1 Igenkänning

I igenkänningsprocessen skrevs det fortfarande utifrån ett "vi" och "dem", men "vi" fick höra personliga berättelser, händelser och känslor direkt från källan och inte bara en observation från en västerländsk journalist. Privatpersoner i liveflödet benämnde EU som ett "dem". Det beskrevs till exempel inte i flödet att "vi", som svenskar, skulle göra något åt krisen. Det skrevs istället att EU borde göra något, det är "dem" som ska hitta en lösning.

Journalisterna gjorde skillnad på flyktingar och icke-flyktingar. Det framkom ett "vi" och ett "dem". "Vi" är vi svenskar som privatpersoner som läser liveflödet, och "dem" blev både flyktingar och EU i detta fall. "Dem", flyktingarna, är offer och en olägenhet för Europa. "Vi" är åskådare, och EU är ansvariga för lösningen. Det finns inget "oss", att vi som mänsklighet ska göra något åt krisen, att vi västlänningar och flyktingar har något gemensamt, och att vi tillsammans ska arbeta för att lösa krisen.

6.2.3.2 De-centrering

I temat samhällspåverkan hördes inte bara SVTs journalister, utan vi fick höra från både politiker och även TT Nyhetsbyrå, som har större nyhetstäckning än SVT. Detta gav oss en bredare bild och ökad förståelse för flyktingarnas situation då vi både fick höra det politiska läget från SVT och TT.

Eftersom syftet med liveflödet var att väcka uppmärksamhet till flyktingkrisen och ge insyn och förståelse för vad den innebar, var det viktigt att vi som läsare fick höra flyktingarna själva berätta om sina upplevelser. Flyktingarna fick vara delaktiga som aktörer i liveflödet, även om det inte var de som skrev textinläggen. Det skrevs mycket om allt elände som skedde i samband med flykten och effekten av det kan bli att vi läsare tycker synd om flyktingarna, att vi känner med dem och förhoppningsvis uppkommer kunskap om hur de egentligen lever under denna kris. Det var främst män som kom till tals på liveflödet och det påverkade de-centreringen eftersom enligt strategin ska så många som möjligt höras. Däremot var detta inte en strategi av journalisterna utan en fråga om tillgänglighet.

Som nämnt innan fanns det en bild där en pojke blev indragen i ett tåg och journalister flockades runt för att ta foton. Detta är ett exempel på motsats till de-centrering. Det sker en kulturkrock mellan flyktingarna och journalisterna som tydligt visar deras prioriteringar i stunden. Den här bilden bidrog inte till att bryta normer och fördomar, den förstärkte dem. Att rapportera nyheter och händelser är en viktig del av vårt samhälle eftersom det är främst så befolkningen får information om omvärlden (Fornäs & Kaun, 2011). Därför kunde vi se hur en stor grupp journalister på plats i Budapest prioriterar att fota istället för att hjälpa den gråtande pojken. Vi såg tydligt skillnaden mellan mediasamhället, där fokus ligger på att få bra material, och flyktingsituationen i bilden. Ett ännu större avstånd bildas mellan européer och flyktingar.

Både SVT, politiker, flyktingar och privatpersoner uttryckte sin vilja att hjälpa och åtgärda den pågående krisen. Att västländska politiker tog på sig en roll i debatten och stöttade för en lösning hjälpte till att öppna de mentala gränserna mellan folkgrupper och nationaliteter och lade fokus på att vi är människor, en mänsklighet som går igenom en kris tillsammans och att vi alla måste hjälpa till att lösa den. Flyktingarna på liveflödet var kanske några vi aldrig kommer möta på riktigt, men ändå har det väckt sympati som gjort att privatpersoner uttryckt sig på flödet.

6.2.3.3 Talhandlingar

När privatpersoner ställde frågor i liveflödet som hade politisk grund svarade inte journalisterna med talhandlingen diskussion utan hänvisade till information och statistik av offentligt slag eller utifrån vad de hade hört från flyktingarna. Till exempel svarade Niklas Svensson följande på en fråga om varför flyktingarna inte sökte asyl i Ungern:

”Ungerns ekonomi är svagare och det finns en stark opinion mot att ta emot flyktingar. Folk uttrycker att de tror att möjligheterna till att hitta ett jobb eller att studera är bättre om de kommer till exempelvis Tyskland.” (N. Svensson, tor 3 sep 11.27).

Svensson gav inte sin personliga åsikt i frågan utan informerade utifrån vad andra sagt. Han lade ingen värdering eller diskussion i frågan på liveflödet. Annars skulle detta ämne kunna vara väldigt diskussionsvänligt men Niklas Svensson valde att inte diskutera frågan. Möjligtvis gjorde han så för att inte bli subjektiv i sin bedömning och rapportering. För en journalist är det otroligt viktigt att vara så objektiv som möjligt, och speciellt på SVT som har ett ansvar gentemot staten (Sveriges Television, u.å.).

6.2.3.4 Mediering

I detta tema förekom en viss form av re-mediering eftersom journalisten Anna Svensson intervjuade en flicka som berättade att hon sålde pappersnäsdukar. Här fick en privatperson komma till tals och det gjorde att re-mediering skedde. Det var även privatpersoner och politiker som re-medierades. Till exempel berättade Stefan Löven om sin syn på flyktingkrisen. Det var även flera privatpersoner som skrev på flödet. Även TT används som källa när journalisten Erik Grönlund citerade Angela Merkel. Inter-mediering skedde i allra högsta grad på det här temat eftersom flera privatpersoner och även statsministern Stefan Löven diskuterade flyktingkrisen. En diskussion skedde också på ett visst plan mellan journalisten och flickan. Många privatpersoner tog sig även tid till att diskutera de inlägg med politisk karaktär. Däremot svarade journalisterna utifrån information av offentligt slag eller från flyktingarnas perspektiv när det handlade om politiska frågor. Trans-mediering skedde här eftersom folk agerade och skrev om flyktingkrisen. Däremot kan vi inte veta om någon har agerat i form av att skänka pengar eller åkt ner och hjälpt till.

6.2.4 Tema Offer

Konflikttemat behandlar de inlägg som handlade om konflikterna som pågick i mellanöstern, främst i Syrien. Vi definierar begreppet konflikt som motstridigheter och krig mellan olika parter och i detta tema rapporterades det om hur läget såg ut då liveflödet uppdaterades. En

privatperson på flödet som ville vara anonym skrev ett textinlägg och frågade varför inte FN agerat och gjort något åt krigen och konflikterna i Mellanöstern. Svaret som SVT skrev handlade om uppkomsten av IS och att det fanns ett motstånd från olika håll att gå in i Syrien och närliggande område med utomstående parter för att lösa konflikterna.

“...Det finns säkert många svar och analyser, men det som ligger nära till hands är förstås erfarenheterna av krigen i Irak och Afghanistan och konsekvenserna av dessa...” (Zuiderveld, 3 sep 2015, kl. 19.08).

6.2.4.1 Igenkänning

Här skedde ingen igenkänningsprocess. Journalisterna skrev om krig och förnödenheter som inte hör till svenskars vardag. Inläggen som kategoriserades i temat “konflikt” skrevs av journalisterna för att uppmärksamma och informera om det pågående kriget. Journalisterna berättade om konflikterna och spelade på det vi inte känner igen för att skapa medlidande och en vilja att läsa om dessa konflikter.

6.2.4.2 De-centrering

I detta tema var det inte bara journalister som kom till tals. Det var även medborgare som engagerade sig i konflikterna. Till exempel skrev en privatperson på liveflödet och frågade varför inte FN agerat och gjort något åt situationen. Det tyder på att andra än journalisterna fick komma till tals och det bidrog till en friare dialog. Konflikttemat var, för oss, svårt att ta in och föreställa sig eftersom krig inte hör till vardagen hos oss i Sverige. Vi har aldrig själva varit med om krig. Eftersom inläggen berörde de flesta människor kan det vara en anledning till att privatpersoner publicerade inlägg som kategoriserades under detta tema.

6.2.4.3 Talhandlingar

Journalisterna använde sig av talhandlingarna informera och diskutera. Journalisterna informerade läsarna av flödet att krig och konflikter pågick i mellanöstern genom att publicera text och bild som visade detta. Det bidrog till att talhandlingen informera användes av journalisterna. När en privatperson publicerade ett inlägg där en fråga ställdes svarade journalisterna honom. Detta visar att journalisterna använde sig av talhandlingen diskutera. De diskuterade alltså med privatpersonen som publicerade inlägget, dock inte med sina egna åsikter utan med hjälp av fakta.

6.2.4.4 Mediering

Re-mediering skedde inte på detta tema eftersom SVT endast använde information från sig själva. Ingen andrahandsinformation förekom varken från någon annan nyhetsbyrå eller från flyktingarna. Inter-mediering skedde eftersom en privatperson ställde en fråga till journalisterna. Därför förekom en form av diskussion. Trans-mediering skedde dock i och med att en privatperson agerade på det som journalisterna skrev. Däremot framkom det inte om någon agerat genom att skänka pengar eller något liknande.

6.2.5 Tema Hopp och räddning

I vissa inlägg framkom temat hopp och räddning, detta tema tar upp de få positiva och glädjande stunder som fanns under flykten. Inläggen som placerades under detta tema hade någon form av hopp eller räddning som känsla. Det kunde till exempel stå "... de kommer att släppa igenom taget och låta det passera hela vägen till Tyskland..." (Haddad, 2015).

Föregående citat var en räddning för flyktingarna som fick räddning genom att få passera hela vägen till Tyskland. Andra inlägg som placerades under temat handlade exempelvis om barn som lyste upp tillvaron, till exempel ett foto på en skrattande bebis. Detta återspeglade sig även i andra bilder. På en del av dem visades glada människor, gemenskap och kärlek i form av att dela en måltid eller en kram mellan familjemedlemmar.

Bild från SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

6.2.5.1 Igenkänning

I temat såg vi att journalisterna har använt sig av igenkänning då de skrev om sådant vi i Sverige kan relatera till, lite mer positiva och vardagliga händelser, som att äta och skratta tillsammans. Det här var enda gången i liveflödet som vi fick se flyktingarna i en situation som många människor upplever varje dag när de inte är på flykt. Detta var det enda som vi kan tänkas relatera till.

6.2.5.2 De-centrering

Eftersom det fanns igenkänning i temat finns även de-centrering. När vi kan relatera till flyktingarna menar journalister som använde sig av de-centrering att symboliska murar mellan människor öppnas upp. "Vi" ser inte "deras" situation på samma sätt längre, utan vi får en insyn hur en annan folkgrupp har det och det bidrar till att "vi" vill lösa "deras" instabila situation.

6.2.5.3 Talhandlingar

Talhandlingen informera var den mest förekommande talhandlingen i hela liveflödet, även i detta tema. Någon form av information fanns att hitta i varje textinlägg och många av inläggen var enbart informativa. Följande är ett exempel på ett inlägg som var informativt: *"Bussen rullar nu äntligen mot gränsen. Det är en tvåvåningsbuss som är helt full."* (A. Svensson, torsdag 3 sep 16.15). Flyktingarna fick äntligen fortsätta sin resa till tryggheten. Detta var något som visade sig vara positivt och som hamnade under temat hopp och räddning.

6.2.5.4 Mediering

Re-mediering skedde inte på detta tema eftersom ingen andrahandsinformation framkom. Journalisterna använde sig själva som källa och SVT använde inte något annat medieföretag som källa. Inter-mediering syntes inte här eftersom ingen diskussion fördes kring temat hopp och räddning. Det var endast journalisterna som rapporterade. Ingen trans-mediering förekom heller eftersom temat inte kom fram till någon form av agerande bland personerna som läste flödet.

6.2.6 Tema Hjälte

Temat Hjälte handlar om privatpersoner som agerat för att hjälpa till, antingen på plats eller som skänkt pengar. Hjälte temat förekom tre gånger i liveflödet. Två tjejer som volontärarbetade nämndes tre gånger i liveflödet och visade på hjältemod. Journalisten

Niklas Svensson skrev bland annat om tjejerna, "Nu har de med sig över 25.000 kronor som ska gå till att hjälpa till här på plats" (N. Svensson, 2015).

Bild från SVTs liveflöde. (SVTs liveflöde [printscreen]. (2015). Hämtad 25 januari, 2016 från <http://www.svt.se/nyheter/live/liverapportering-om-flyktingkrisen>).

De två volontärbetarna ses som hjältar eftersom de hjälpte flyktingarna. De samlade ihop pengar som de skänkte och de hjälpte även till på plats. Det kunde handla om att ge vatten till människorna, finnas där som stöd, hålla koll på människorna och så vidare. Temat hjälte uppkom som svar till dessa inlägg.

6.2.6.1 Igenkänning

Känslan som uppkom för oss när vi utläste detta tema var att en "vi" och "dem"-känsla framkom. "Vi" i väst hjälper "dem" från öst i nöd och därför får vi hjältestatus. Det skrivs om två svenska volontärbetare som var på en weekend-resa och åkte till Budapests tågstation för att hjälpa till. Totalt skrevs tre inlägg om dem. Journalisten Niklas Svensson skrev att kvinnorna uppoffrade sin semester för att hjälpa till. Det kan utläsas som ett tema om medmänsklighet, men sättet det skrevs på och bilderna som valdes ut förmedlade hjältedåd. Detta för att SVT valde att endast visa och uppmärksamma dessa svenskar som hjälpte till, ingen av någon annan etnicitet. De visade till exempel inte någon annan syrier som hjälpte till med översättningar eller Budapest-bor som hjälpte till. SVT valde att endast visa vad ett

par svenskar gjorde för insats och det framställdes som att de gjorde något utomordentligt och en uppoffring istället för vanlig medmänsklighet.

6.2.6.2 De-centrering

Det förekom privatpersoner som skrev på liveflödet och uppmanade till förändring eller agerande, som vi också kan koppla till ett slags västerländskt hjälte-dåd, att "vi" hjälper "dem" på det sättet vi kan eller att privatpersoner sätter press på statsmakten att agera.

Igenkänningen som skapades när vi tittade på dessa inlägg var att "vi" i västvärlden känner igen oss med volontärerna eftersom de förespråkar den västerländska kulturen. "Vi" känner inte igen oss med flyktingarna eftersom volontärerna, alltså "vi", hjälper "dem", flyktingarna. Journalisterna har på flödet skrivit på ett sådant sätt att vi ska relatera och känna igen oss i dessa två svenska volontärer och att läsarna borde göra som dem.

6.2.6.3 Talhandlingar

Talhandlingarna informera och bevittna var närvarande i det här temat. Det informerades om volontärerna som arbetade på plats. Bevittning skedde i både text- och bildinläggen i detta tema. Det fanns ett foto på volontärerna där läsarna fick en tydlig bild över vilka volontärerna var. Det informerades även om vad volontärerna gjorde för flyktingarna och varför de ville hjälpa dem. Det förekom ingen diskussion bland dessa inlägg.

6.2.6.4 Mediering

Re-mediering förekom inte på detta tema eftersom inga andra källor än SVTs egna användes. Informationen kring hjälte-temat var taget direkt från SVTs journalister, till exempel när Niklas Svensson berättade att två volontärer samlat ihop 25.000 kronor. Inter-mediering skedde inte i detta tema eftersom ingen diskussion fördes. Journalisterna berättade och återberättade vad andra sagt och därför blev det ingen diskussion. Ett agerande har inte heller skett på dessa inlägg som hamnat under hjälte-temat.

6.2.7 Tema Främlingsfientlighet

När privatpersoner skrev på liveflödet tenderade det till att främlingsfientliga åsikter kom fram och det benämner vi som ett främlingsfientligt tema. Exempel på ett sådant inlägg är följande, "Migranterna borde stanna i Turkiet och muslimska länder i närområdet" (Fredric, 2015). Denna privatperson fick det att låta som att muslimer inte är välkomna i Europa. Ett annat inlägg från en privatperson skrev att flyktingarna är bortskämda eftersom han tyckte

att de fick valmöjligheten att välja själva vart de ville åka. Han sa också att de borde nöja sig med att få stanna i Ungern. Det blev fientligt eftersom det lät som att flyktingarna har ett val att stanna och söka asyl vart som helst och att de borde vara glada att de fick komma till Europa. Om denna privatperson läst hela liveflödet hade denne förstätt att flyktingarna inte fick stanna i Ungern och att många andra länder också stängt sina gränser för dem. Flyktingarna har inte fria val om vart de kan uppehålla sig och att påstå det framställer en okunnig och fientlig ton. Det visade att det fanns fördomar att flyktingarna själva kan välja vart de vill uppehålla sig i Europa, att de har lika stor frihet som alla EU-medborgare.

6.2.7.1 Igenkänning

Flera människor skulle sagt att de känt igen sig i detta problem. Många människor har blivit upprörda över flyktingströmmen som kommit till Europa. Dock lade inte journalisterna någon vikt vid detta. Privatpersonerna som skrev på ett främlingsfientligt sätt gjorde det utan att få till någon diskussion.

6.2.7.2 De-centrering

De privatpersoner som uttryckte fientliga åsikter stack ut från resten av stämningen på liveflödet. Det fanns ingen beskrivning som förklarade hur det gick till för privatpersoner att skriva på flödet, om inläggen skickades in till SVT och granskades innan, eller om det var ett öppet forum. Om vi hade haft denna information hade vi kunnat analysera strategin bakom dessa inlägg. Oavsett hur de inläggen publicerades på flödet var de ändå avvikande med en annorlunda ton. Det kändes som en motsats till de-centrering där en stark gräns mellan Europa och flyktingarna dras och att de inte är välkomna. Solidariteten fanns inte där, utan privatpersonerna ansåg att flyktingarna borde vara någon annans ansvar.

6.2.7.3 Talhandlingar

Ett par inlägg från privatpersoner publicerades där deras egna åsikter framkom och inläggen var i sig diskussionsvänliga, men ingen debatt skedde på själva flödet utan då fick läsaren själv dela inlägget på sina sociala medier för att föra åsiktsutbyte där. Journalisterna lade sig inte heller i diskussionen även om de hade möjligheten att svara på privatpersonernas inlägg direkt i flödet. Journalisterna använde sig inte av talhandlingen diskussion även om de kunde, men inte heller någon annan talhandling eftersom de höll sig ifrån att kommentera privatpersonernas uttalanden.

6.2.7.4 Mediering

Re-mediering skedde på liveflödet eftersom privatpersoner kom till tals med sina egna åsikter. Till exempel skrev många privatpersoner främlingsfientliga inlägg som "Migranterna borde stanna i Turkiet och muslimska länder i närområdet". Inter-mediering förekom också eftersom privatpersoner diskuterade det som stod på liveflödet, det vill säga de kommenterade sina egna åsikter utifrån liveflödet. Trans-mediering skedde också eftersom personerna som skrev på flödet agerade och kommenterade utifrån det som journalisterna skrivit på flödet.

7. Sammanfattning och slutsatser

Här följer vår sammanfattning av analysen samt vår redovisning av de slutsatser som framkommit under resultatdelen.

7.1 Sammanfattning

SVTs liveflöde behandlar och omsluter en del av flyktingkrisen 2015 i Europa.

Dagsrapporteringen innehöll allt från den hemska osäkerheten hos människor, men även glädjen att komma fram, vara överlevare från kriget. SVTs tanke med flödet var att väcka uppmärksamhet hos den svenska befolkningen, något som de också har i ansvar på grund av public service-principen. Liveflödet bestod av både texter, bilder och länkar som tillsammans bidrog till en förståelse. Den objektivitet som journalister ska anamma sköttes på ett lämpligt sätt eftersom journalisterna fanns på plats och följde med på resan och inte skrev några personliga åsikter om sina upplevelser. Flödet bestod mest av negativt laddade inlägg som beskrev flyktingarnas osäkra resa.

Som vi har utläst i analys och resultatredovisningen hade nästan alla inlägg en tendens av negativitet, det vill säga osäkerhet, fattigdom, krig och sorg. Som vi nämnt tidigare fanns det ett fåtal inlägg som handlade om glädje och hopp. Något som kändes positivt för hela liveflödet var att SVT valde att publicera både inlägg som uttryckte positivitet, exempelvis skrattande barn, och inlägg som uttryckte negativitet, exempelvis den extrema trängseln. Detta gjorde att SVT visade en bred bild av verkligheten.

Intrycket som liveflödet gav var i största grad flyktingarnas osäkra tillvaro. De visste inte vart de skulle ta vägen, vart de skulle få stanna eller när de skulle kunna ta sig någonstans. I vissa av inläggen beskrevs det att vissa flyktingar hade ett visst mål, till exempel att de ville ta sig till Tyskland där de ville söka asyl. Trots detta fastnade de vid gränserna i andra länder och fick inte åka vidare. I inläggen fanns oklarheter vad som gällde för flyktingarna när det kom till dokumentation och rörlighet i Europa.

Flyktingarna tvingades slå upp tillfälliga tältläger, eller sova direkt på marken medan de väntade på information om vart och när de fick lämna platsen. Vad vi kunde se på bilderna ägde ingen mer än ett par ryggsäckar med personliga ägodelar, och vi fick också berättat för oss att vissa blivit av med allt under flykten.

Något som också var intressant var att liveflödet till mestadels bestod av textinlägg och mindre mängd bilder och länkar. Troligtvis såg det ut så eftersom det var lättare och mer

effektivt för journalisterna att skriva textinlägg istället för att publicera bilder. Bilderna i flödet var ett bra komplement som bidrog till en större förståelse och en insikt hur det såg ut på plats. Länkarna visade både bild och text och länkade sedan vidare till artiklar eller andra källor. Länkarna bidrog till andrahandsinformation där man kunde läsa mer om inlägget och förhoppningsvis se fler bilder. Eftersom flödet var varierat med texter, bilder och länkar skapade det en bra dynamik där syftet blev tydligt - att uppmärksamma flyktingkatastrofen 2015.

7.2 Slutsatser

Följande avsnitt kommer återkoppla vårt resultat till våra frågeställningar och därmed redovisa vilka slutsatser vi kan dra.

7.2.1 Vilka strategier har journalisterna använt sig av?

Farlig och osäker flykt och offer var de teman som förekom nästan genomgående i liveflödet och det tolkade vi som ett sätt att väcka sympati och se till att läsarna av flödet insåg att detta var en tragisk, ovanlig och framförallt osäker situation. SVTs liveflöde publicerades strax efter att flyktingkrisen börjat fått spridning i media och det fanns inte mycket annan, framförallt samlad information om flyktingvägen och dess effekter. Eftersom vi fick höra mycket från flyktingarna själva och även politiska uttalanden har journalisterna lyckats att använda sig av de-centrering. Förhoppningsvis har följden blivit att människor som läst flödet fått en djupare förståelse och fått fler perspektiv på krisen.

Journalisten Anna Svensson fokuserade på att skildra flyktingarnas tillvaro på plats. Från hennes perspektiv blev inläggen ibland sarkastiska då hon exempelvis skrev att konservburkar och vatten var en god middag. Strategin var att väcka sympati hos läsarna för att få människor att förstå vad som hände i världen eftersom det är svårt att förstå något som man själv inte varit med om. För alla som lever och huserar i västvärlden hör inte krig och förnödenheter till vardagen. När man läser och ser bilder från någon som är på plats är det lättare att få en förståelse för det som händer.

De-centrering syftar till att andra än journalisterna ska få komma till tals och det lyckas dem med. Även om det var journalisterna själva som skrev sina egna texter var de ofta baserade på berättelser eller citat från flyktingar eller andra på plats. Journalisterna skrev inte från sig själva, utan de framstod som en sorts sambandscentral mellan flyktingarna och liveflödet. De förmedlade flyktingarnas tillvaro och intervjuade dem för att få fram information om deras liv och resa. Eftersom journalisterna gjorde det blev de-centreringen ett faktum.

I liveflödet fick vi ta del av flyktingkrisen på olika sätt. Ibland förekom andra- eller tredjehandsinformation, men den centrala delen i flödet var att journalisterna fanns på plats och rapporterade direkt, de bevitnade. Talhandlingen bevitning är en metod för journalisten att fördjupa budskapet i sin text och tala till läsarens känslor på ett trovärdigt sätt. Eftersom journalisterna var på plats och förmedlade förstahandsinformation gav det ett intryck av trovärdighet. Anna Svensson beskrev ofta de eländiga delarna av flykten och det kan bidra till att väcka mer sympati hos läsarna.

Talhandlingarna bland länkarna i liveflödet visade endast vad journalisterna sa. De informerade endast. Inga diskussioner förekom bland inläggen. Vi kan inte utläsa om det skett någon bevitning eftersom vi bara fick se en förhandsvisning av artiklar och där skrevs inte källan ut. Därför vet vi inte om det var journalister från SVT som har varit på plats eller om de återberättade nyheten från till exempel TT (Tidningarnas Telegrambyrå). Det förekom informativ text i varje inlägg, däremot handlade länkarna om olika saker, till exempel en länk som hänvisade till en Sifo-undersökning som handlade om hur svenskar såg på flyktingkrisen.

7.2.2 Hur har flyktingkrisen medierats på SVTs liveflöde?

I vår analys såg vi att flyktingkrisen på SVTs liveflöde medierats utifrån re-mediering, inter-mediering och trans-mediering. Den mest förekommande medieringsformen var re-mediering som handlar om återberättandet av andra källor. Den återfanns på flera ställen i materialet och de som re-medierades var politiker, privatpersoner, flyktingar men även nyhetsbyrån TT. SVT använde nyhetsbyrån TT för att bland annat återberätta vad Angela Merkel sa om flyktingkrisen. SVT använde sig själva som källa på flera ställen. Där länkar fanns hänvisades man vidare till SVTs nyhetsrapportering. Här blev också en form av re-mediering.

Inter-medieringsformen handlar om diskussion. I liveflödet kunde vi urskilja med hjälp av vår analys att det skedde inter-mediering i samband med temana politik och främlingsfientlighet. Där var privatpersonerna som mest engagerade och diskuterade med journalisterna. I politik skedde inter-mediering eftersom många politiker kom till tals och diskuterade flyktingkrisen i media. Diskussionen fortlöpte sedan på liveflödet.

Trans-mediering var den minst förekommande medieringsformen eftersom vi inte kunde se om liveflödet påverkade de som läst liveflödet i någon form. Den enda trans-medieringen som skedde till följd av liveflödet var att personerna som följde flödet skrev och diskuterade genom inlägg och kommentarer. Därmed har en trans-mediering skett eftersom inläggen

som journalisterna publicerade blev till handling, det vill säga att personerna som följde flödet agerat på något sätt. Även två volontärer var nere i Budapest och hjälpte till med det som behövdes, de hade även samlat ihop 25 000 kronor som de skänkte till Unicef. Eftersom detta inte var en följd av liveflödet skedde ingen trans-mediering, däremot har ett agerande skett till följd av krisen. Att se detta som en form av trans-mediering är upp till var och en. Därmed kan vi konstatera att den medieringsformen som var mest framkommande i liveflödet var re-mediering, följt av inter-mediering och den minst förekommande medieringsformen var trans-mediering.

8. Diskussion

På SVTs liveflöde fanns tre olika medietyper: texter, bilder och länkar. Det blev en form av konvergens där traditionella informationsformat som text och bild blandades med länkar, som inte är möjligt med analoga medier. Det fanns även möjlighet att dela inläggen på flödet till sociala medier med bara ett knapptryck. Med hjälp av olika medietyper, och därmed mediekonvergens, belyste SVT allmänheten om flyktingsituationen. Att flödet uppdaterades i realtid var tecken på mediekonvergens, där dator eller mobil används som skrivmedium för att ge direktuppdateringar från en avlägsen plats. Vi anser att det var en bra strategi av journalisterna att använda sig av detta eftersom informationen då blev i realtid, inget som konstruerats i efterhand. Självklart kan vi inte veta exakt hur lång tid det tog mellan händelsen och rapporteringen, men syftet med ett liveflöde är att information uppdateras i realtid, vilket vi antar att även SVT har gjort. Att det var direktrapportering i form av ett liveflöde gav läsaren ett nytt perspektiv på flyktingkrisen eftersom detta inte är den vanligaste rapporteringsformen.

SVTs syfte med liveflödet var att sprida kunskap och informera om vad som hände i Europa och vad som hände med flyktingarna. Därför blev begreppet lärdom en bakomliggande faktor i varje inlägg. Den lärdom läsaren fick om flyktingkrisen i detta fall skedde genom att denne får en medialiserad bild av verkligheten producerad av SVT och deras journalister, men de uppmuntrade även läsarna att vara en del av rapporteringen och sprida kunskapen vidare. Ett exempel i flödet var att det genom textinlägg och en länk hänvisade till en hashtag, #flykt, som handlade om att sprida information och kunskap om vad som hände i Europa. Genom denna hashtag var det meningen att informationen som SVT lade upp angående krisen skulle kunna spridas vidare till diverse sociala medier. SVT beskrev även att själva syftet att upprätta detta liveflöde var för att sprida kunskap om vad som hände i Europas flyktingkris 2015 (Sveriges Television, u.å.).

Journalisterna som skrev på liveflödet hade också ett mål med sin rapportering och där kan man diskutera om journalisterna verkligen var objektiva eller subjektiva. De ska vara objektiva i sin rapportering men de har själva valt ut vad som ska publiceras, det vill säga vilken text de lade upp, vilken bild de lade upp, vilken länk de delade. Det gör att vi som tittar på liveflödet inte kan veta om det som rapporterats är helt objektivt eller om journalisterna vinklat det.

I själva flödet beskrev en professor i global hälsa, Hans Rosling, att människor inte kan använda sig av medierna för att förstå världen (Sveriges Television, u.å.). Verkligheten kan bara ses objektivt i det riktiga livet, vi kan inte se det genom datorskärmar för där existerar

endast en subjektiv och noga utvald bild av verkligheten. Rosling kan endast ge sin bild av den "verklighet" som SVT förmedlade, menar han. Enligt hans förklaring kan vi som läsare inte heller se den sanna, objektiva verklighet som presenterades i liveflödet. Vi tyckte att det var intressant att detta togs upp i liveflödet eftersom det kritiserades deras egna journalisters trovärdighet. Även om det skedde direktuppdatering på flödet har journalisterna ändå möjligheten att konstruera vad som visas. De valde vad och hur de skrev texterna, vilket motiv som skulle vara på bilderna och vilka som skulle citeras. Men vi tycker att journalisterna använde sig av många olika perspektiv och att många olika röster fick höras och det höjer trovärdigheten och objektiviteten. Både att det är public service och att de har lyckats använda sig av de-centrering gör att vi överlag känner en tillit till liveflödet.

9. Förslag på vidare forskning

Något som skulle vara intressant till vidare forskning är att undersöka vilken påverkan eller vilka konsekvenser liveflödet får för de som läser flödet. För att undersöka detta skulle man behöva se statistik över hur många som läst liveflödet och vilka som delat inläggen vidare. Då skulle en kvantitativ ansats vara aktuell för att se tendenser över hur många och vad man har delat i sociala medier. En kvalitativ ansats skulle också kunna användas för att se vilka typer av teman som delas mest och vad det kan ha för innebörd. Är det osäker och farlig flykt som delas mest? Eller är det hopp och räddning? Om man får fram information om det kan tydliga tendenser framkomma om vad människor har för uppfattning om flyktingkrisen.

En annan intressant forskning skulle vara att undersöka vilken skillnad det blir för liveflödet utifrån public service-perspektivet. Skriver journalisterna på ett särskilt sätt eftersom de jobbar utifrån public service? Skiljer sig journalistiken mellan public service-bolag och privata bolag? Dessa frågor skulle man kunna ställa till materialet. På det viset får man fram information om journalistiken skiljer sig mellan SVT och exempelvis Aftonbladets liverapportering. Med en kvalitativ ansats kan man undersöka hur journalisterna på SVTs liveflöde skriver och sedan jämföra med exempelvis hur journalisterna på Aftonbladets liveflöde skriver. För att göra det skulle man kunna dela upp flödet i teman på det sättet som vi har gjort i vår studie, och sedan jämföra vilka teman som framkommer i SVT respektive Aftonbladet.

10. Referenslista

- Backman, J. (2008). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, G. & Boréus, K. (red.) (2005). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (2., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Bouvin, E. (2015). Fler flyr från Kosovo även till Sverige. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/flu-flyr-fran-kosovo-aven-till-sverige/>.
- Brune, Y. (2004). *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborg: Inst. för journalistik och masskommunikation.
- Chouliaraki, L. (2013). RE-MEDIATION, INTER-MEDIATION, TRANS-MEDIATION - The cosmopolitan trajectories of convergent journalism. *Journalism Studies*, 14, 267-283. doi:10.1080/1461670X.2012.718559.
- Deuze, Bruns & Neuberger. (2007). Preparing for an age of participatory news. *Journalism Practice*, 1, 322-338. doi:10.1080/17512780701504864.
- Dixon, T. L. (2008). Network News and Racial Beliefs: Exploring the Connection Between National Television News Exposure and Stereotypical Perceptions of African Americans. *Journal of Communication*, 58, 321-337.
- Dwyer, T. (2010). *Media convergence [Elektronisk resurs]*. Maidenhead: Open University Press.
- Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H, Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan*. Upplaga 4:1. Stockholm: Nordstedts Juridik AB.
- Esser, F. & Strömbäck, J. (red.) (2014). *Mediatization of politics: understanding the transformation of western democracies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Fejes, A. & Thornberg, R. (red.) (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. (2., utök. uppl.) Stockholm: Liber.
- Filak, V.F. & Quinn, S. (red.) (2005). *Convergent journalism: an introduction [Elektronisk resurs]*. Focal Press.
- Fornäs, J. & Kaun, A. (red.) (2011). *Medialisering av kultur, politik, vardag och forskning [Elektronisk resurs] : Riksbankens Jubileumsfonds forskarsymposium i Stockholm 18-19 augusti 2011*. Huddinge: Södertörns högskola.
- Franklin, B. (2013). Digital Journalism. *Routledge*, 1, 1-5. doi:10.1080/21670811.2012.740264.
- Frykholm, G. (2015). När läsarna är med och skapar journalistiken. *Svenska Dagbladet*. Hämtad från <http://www.svd.se/nar-lasarna-ar-med-och-skapar-journalistiken>.
- Furusjö, J. (2015). Vi förklarar flyktingkaoset. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://paflykt.aftonbladet.se>.

- Hall, G. (2014). Isis – ökända för tortyr och kidnappningar. *Svenska Dagbladet*. Hämtad från <http://www.svd.se/snabbguide-vilka-ar-isis--och-vad-vill-de>.
- Hartman, J. (2004): *Vetenskapligt tänkande: från kunskapsteori till metodteori*. Lund: Studentlitteratur.
- Heinonen, A. (1999). *Journalism in the age of the net [Elektronisk resurs] : changing society, changing profession*. Diss. Tampere : Univ.. Tampere.
- Horvatovic, I. (2015). Rekordmånga flyktingar korsade ungersk-serbiska gränsen. *Sveriges Television*. Hämtad från <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/rekordmanga-flyktingar-korsade-ungersk-serbiska-gransen>.
- Karlsson, M. (2006). *Nätjournalistik – En explorativ fallstudie av digitala mediers karaktärsdrag på fyra svenska nyhetssajter*. Institutionen för media och kommunikation, Lunds universitet. Hämtad från <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=25737&fileOid=26627>.
- Lantz, A. (2007): *Intervjumethodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Levi, L. (2012). Social media and the press. *North Carolina Law Review*, 90, 1531. Hämtad från <http://www.heinonline.org/HOL/Page?page=1531&handle=hein.journals%2Fncr90&collection=journals>.
- Nationalencyklopedin. (u.å.). Public Service. Hämtad 11 november, 2015, från <http://www.ne.se/uppslagsve.../encyklopedi/lang/public-service>.
- Park, J. (2015). Europe's Migration Crisis. *Council on foreign relations*. Hämtad från <http://www.cfr.org/migration/europes-migration-crisis/p32874>.
- Perisin, T. (2013). Convergence journalism and the public interest: The case of Croatian public radio television (HRT). *Croatian Political Science Review*, 50, 155-172. Hämtad från <http://politickamisao.com/convergence-journalism-and-the-public-interest-the-case-of-croatian-public-radio-television-hrt-2/>.
- Quinn, S. (2006). *Convergent journalism : the fundamentals of multimedia reporting [Elektronisk resurs]*.
- Rienecker, L. & Stray Jörgensen, P. (2014). *Att skriva en bra uppsats*. (3., omarb. uppl.) Lund: Liber.
- Roxvall, A. (2015). Flyktingkrisen – Detta har hänt. *Sveriges Radio*. Hämtad från <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6253366>.
- Steensen, S. (2011). Online journalism and the promises of new technology. *Journalism studies*, 12, 311-327. doi:10.1080/1461670X.2010.501151.
- Strannegård, L. & Pallas, J. (red.) (2010). *Företag och medier*. (1. uppl.) Malmö: Liber.

- Sveriges Television. (u.å.). *Televisionens historia i årtal*. Hämtad från <http://www.svt.se/omsvt/fakta/var-historia/televisionens-historia-i-artal>.
- Sveriges Television. (u.å.). *Mer TV-historia*. Hämtad från <http://www.svt.se/omsvt/fakta/var-historia/mer-tv-historia>.
- Tidningarnas Telegrambyrå (u.å.). *Om oss*. Hämtad 26 januari, 2016, från <https://tt.se/om-oss>.
- UNHCR. (2015). *2015 UNHCR subregional operations profile - West Africa*. Hämtad 9 november, 2015, från <http://www.unhcr.org/pages/49e484f76.html>.
- UNHCR. (2015) *2015 UNHCR subregional operations profile - East and Horn of Africa*. Hämtad 9 november, 2015, från <http://www.unhcr.org/pages/49e4838e6.html>.
- Weibull, L. (u.å.). *Sveriges Television AB*. Hämtad från <http://www.ne.se/lang/sveriges-television-ab>.
- Wilkinson, J., August, G., & Fisher, D. (2009). *Principles of Convergent Journalism*. New York: Oxford University Press.
- Wirback, T. (2009). *Kvalitativ analys* [PowerPoint-presentation]. Hämtad 25 januari, 2016, från Karolinska Institutet: http://pingpong.ki.se/public/pp/public_courses/course06819/published/1289756223880/resourceId/3957714/content/infoweb/node-2836660/Innehallsanalys%20och%20ovning.pdf.
- Yuan, E. (2012). Online Journalism in social transformation. *Journalism studies*, 14, 78-93. doi:10.1080/1461670X.2012.679861.